

ARADI KÖZLÖNY

53. évfolyam, 54. szám
1938. március 9. szerda

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Arad, Bulev. Reg. Ferdinand No. 4.

Az osztrák

belpolitikai helyzet még mindig tisztázatlan. Seyss-Inquart belügyminiszternek meg kell értenni az osztrák nemzeti szociálistákkal, hogy egyszer és mindenkorra le kell mondaniok arról a szándékról, hogy a nemzeti szocialista párt programját az államvezetés terén érvényesítsék. Az osztrák belügyminiszter szombati beszéde Berlinben meglepedést keltett, de a beszéd keresztény vallásra vonatkozó részét kicenzurálták és ez a rész egyetlen lapban sem jelent meg.

London. A Reuter ügynökség ausztriai tudósítójának jelentése alapján különleges jelentéseket tesz szóvá: A felső Enns völgyében röpcédulákat osztogatnak arról, hogy a nemzeti szociálistáknak át kell venni a hatalmat, sok helyen pedig a nemzeti szocialista ifjúság egyenruhában gyakorlatozik.

Bécs. Az új bécsi német követ hír szerint Kepler lesz Hitler gazdasági tanácsadója.

Az angol

sajtó hatalmas cikkeket közöl a Baleares spanyol nemzeti hadihajó elsüllyesztéséről és az angol haditengerészek áldozatkészségéről. A Times szerint a köztársasági flotta most már elég erős ahhoz, hogy megmérkőzzön a nemzeti hadihajóival és megdől az az elmélet, hogy a hadviselési jog elismerése után a nemzeti blokádnak tartthatják a tengerpartokat. A nemzeti aláértékelték a köztársasági hadiflotta erejét. Franco tábornok a hadviselés megkezdése óta hajóegységének felét elveszítette úgy, hogy most már nem kockáztathatja meg az éjszakai támadásokat Cartagena közelében. A lap haditengerészeti szakértője szerint a köztársaságiaknak nincsen elég tengerésztisztjük, míg a nemzetiéknél legénységi és altiszt hiány mutatkozik. Egyik fél sem tartja blokádnak a partokat, mert a légitámadásoktól félnek és ezért újabb tengeri csatára nincsen kilátás.

A „Baleares” elsüllyedésekor 600 tengerész vesztette életét, köztük a nemzeti flotta clientengernagya és a törzstisztek nagyrésze is. A két angol hadihajó, amidőn megállapította, hogy milyen súlyos sérülést szenvedett a „Baleares” jelzéseket adott le, hogy a legénység vízre szálljon a tengerbe, de a tanácsot nem követték és ezzel magyarázható a halottak nagy száma. A Boreas és Kempenfelt angol hadihajó 200 tengerészt mentett meg. Amikor a Baleares elsüllyedt a nagy főárbócon az ellentengernagyi zászló lengett.

A lengyel

fővárosból érkezett jelentés szerint a lengyel határ közvetlen közelében lévő szovjetországi területen a következő incidens játszódott le: Két szovjetországi diplomata utazott az egyik vonattal valamelyik nyugateurópai főváros felé és a vonatban távirati értesítést kaptak, hogy térjenek vissza Moszkvába. A diplomaták a távirati felszólításnak nem voltak hajlandók eleget tenni és erről a GPU értesülést nyert, amely azonnal repülőgépen a vonat után küldte közegeit. A két diplomatát a lengyel határ közvetlen közelében érte utól a repülőgép, a vonatot megállították és az orosz diplomatákat repülőgépen Moszkvába szállították.

Nincs szükség a nemzeti munkavédelmi törvény újabb módosítására

Rendkívüli fontosságú minisztertanácsi határozatok várhatók március második felében

Bucurestiből jelentik: Március hónap második felében rendkívül nagy fontosságú miniszteri tanácsulást tartanak, amelyen az általános költségvetési tervezetet veszik tüzetes vizsgálat alá. A költségvetési munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy április 1-ével az új költségvetést már életbe is léptetik.

A nemzeti munkavédelmi törvény alkalmazását ellenőrző bizottság holnap kezd meg munkáját a kereskedelmi és iparkamara

palotájában. A bizottságban RADIAN Alexandru elnök, tagokként Dumitru CONS. TANTINESCU munkaügyi miniszteriumi igazgató, HOSSU mérnök, TEODORESCU ezredes, valamint BARANGA a belügyminiszterium képviselője szerepelnek. A Semnăluțul úgy tudja, hogy az előző kormányok alatt megvalósított nemzeti munkavédelmi törvényt nem módosítják, miután az elegendő intézkedéseket tartalmaz a román alkalmazottak támogatására.

Beck római látogatásának oka:

Lengyelország csatlakozni kíván a négyhatalmi egyezményhez

— A lengyel külügyminiszter és Ribbentrop német külügyminiszter római látogatása a nemzetközi politika érdeklődésének előterében

Megindultak az angol—olasz tárgyalások

Londonból jelentik: A nemzetközi politikai érdeklődés előterében három nevezetes esemény áll: Beck lengyel külügyminiszter római tárgyalásai, az angol—olasz megbeszélések kilátásai és Ribbentrop német külügyminiszter küszöbönálló londoni látogatása. A lapok és a politikai körök egyenlő érdeklődéssel és kíváncsisággal tárgyalja mindhárom eseményt. A Daily Telegraph úgy tudja, hogy azok a tanácskozások, amelyeket Beck lengyel külügy-

Lengyelországot ötödik hatalomként kapcsolják az egyezménybe

Hír szerint az olasz diplomáciai életben eléggé szívesen fogadták Beck külügyminiszter fejtegetéseit de minden attól függ, hogy a hét közenén megkezdődő angol—olasz megbeszélések milyen eredménnyel fognak járni. Rómában különben úgy tudják, hogy Beck külügyminiszter csütörtökön legkésőbb befejezi tanácskozásait és mindjárt ezután következik az angol—olasz megbeszélések ügye.

Ribbentrop német külügyminiszter megjelenik az angol uralkodó előtt is, ahol bemutatja visszahívó levelét s utána tanácskozásokat folytatni Chamberlain miniszterelnökkel és Halifax lord külügyminiszterrel.

Az angol sajtó azonban nagyon tartózkodóan mérlegeli a megbeszélések kilátásait. Főleg az teszi súlyossá a megoldást, hogy a német diplomácia nem hajlandó a tárgyalásokból kikapcsolni a gyarmati követeléseit.

A Daily Herald szerint Chamberlain angol kormányelnöknek az az elgondolása a két hatalom közeledéséről, hogy lehet szó bizonyos gyarmati engedményekről, de csakis a középeurópai biztonsági szavatosság ellenében. Diplomáciai körökben azonban úgy tudják, hogy abban az esetben, ha az angol kormány ilyen módon fogja felajánlani a megoldást, úgy Ribbentrop külügyminiszter ki fogja jelenteni, hogy a német gyarmati kérdések nem lehetnek alkutárgyai.

Beck lengyel külügyminiszter egyébként ma délelőtt Ciano gróf olasz külügyminiszter

BECK

miniszter Rómában folytat igen nagyjelentőségűek, mert nem kevesebbről van szó, mint Lengyelországnak azon kívánságáról, hogy abban az esetben, ha tényleg létrejön a négyhatalmi egyezmény, úgy

Március

30

Filharmonikus Koncert

Szólista:

Camelia Golos-Cocciu
 operanékesnő

 Vezényel: **J. R. Botto**

és Starace társaságában megtekintette a Mussoni-forumot, majd végignézte az olasz katonai akadémia növendékeinek gyakorlatozásait. A déli órákban a külügyminiszter kihallgatáson jelent meg az olasz uralkodó előtt és egyidejűleg Beck feleségét és leányát a királyné fogadta kihallgatáson. Délben az olasz uralkodó pár villásreggelin látta vendégül Beck külügyminisztert és családját.

A Reuter jelentése szerint Ciano gróf ma fogadta a római angol nagykövetet. A Reuterroda diplomáciai levelezője egyébként az angol-olasz tárgyalásokról a következőket jelenti:

— Az általános angol cél a feszültség enyhítésére, beleértve a Földközi-tengert, a Távol és közkeletet, az, hogy közös megegyezéssel rendeződjék ez a kérdés. Ha az olasz kormánynak ugyanaz a célja, mint az angoloknak, úgy megvan a lehetőség a mai kérdések rendezésére. A Népszövetség májusban ül össze és ha ekkor már jelenteni lehet, hogy a két nagyhatalom között megegyezés jött létre, úgy ez nagyban hozzájárulna a béke megszilárdításához és rendezné az abesszíniai hódítás ügyét is. Egyébként kizárólag angol-olasz ügyek nem kerülnek tárgyalásra Genfben. Hir szerint a két állam között az alapvető kérdésekben máris megvan a megegyezés.

Német részről a következő feltételek tiszteltben tartását követelik:

1. Németország nem lép vissza a Népszövetségbe.
2. A gyarmatok kérdését külön tárgyalják le.
3. A Harmadik Birodalom a határon túl élő németek sorsával is kíván törődni.
4. Franco tábornokot továbbra is támogatják.

A műbarát

Irtta: JEAN FULBERT

A művészakadémia asztalánál gondolatokban merülve ült Jabert, a kiöregedett újságíró, és azon öprengött, hogy milyen címen tudna a szerkesztőtől újabb előleget kapni. Alig nézett fel, mikor Robey, a tehetséges fiatal festő lépett az asztalához és így szólt:

— Öregem, tanácsot kérni jöttem hozzád. Olvasd el ezt a levelet!

— A képerkeskedőhöz van címezve, aki a tavasszal az erdei tájképetemet eladta. Ő küldötte el nekem a levelet — mondotta.

Jabert kivette a borítékból és elolvasta a levelet, amely így szólt:

Kedves Robey!

Naponta gyönyörűséggel nézem meg újra a tájképet, amelyet a tavasszal vásároltam. Nagyon szeretnék a remekmű nagytehetségű megalkotójával megismerkedni, de mert nem tudom az ön címét, ezt a levelet a képerkeskedője közvetítésével juttatom el önhöz.

Csütörtök délből Párisban leszek, és nagyon örülnék, ha önnel Meurice-nél egy cocktailt ihatnék és elbeszélgethetnék arról, hogy mit dolgozik, mik a művészi tervei.

Üdvözlő:

Regine Desormiers."

— Nagyszerű... — mondotta Jabert felvilágyozva — itt van a műbarát, ahogy a régi gyermekmesékben ábrázolják. Remélem, elmegy a szép Reginával egy cocktailt meginni.

— Egyelőre semmi sem szól amellett, hogy szép, és a műbarátságról is keveset árult el a levél. Talán valami nagyképi vénkisasszony, aki azért, mert egy képet megvette, most a nagy műbarátot akarja játszani.

— En az ellenkezőjéről vagyok meggyőződve — mondotta Jabert — ne szalaszd el a szerencsédet! Menj el és add meg a cocktailt.

— Hiszen éppen ez a baj — felelte a festő — összesen száz frankom van. Ennyiért ugyan valahogy még Meurice-nél is kapok két cocktailt, de mit kezdek, ha úgy alakul a helyzet, hogy kénytelen vagyok a mecénásnőmet ebédre meghívni? Hogy miért idéz meg éppen Páris egyik legdrágább helyére?

Aranyat, kaolint és kőolajat találtak Alba-Iulia környékén

— Ugrásszerűen emelkedik a lelőhelyek közelében elterülő földek ára —

Alba-Iuliáról jelenti a Cuvântul: Pár nap óta Alba Iulia környéke hasonlatos a múlt század végén felfedezett kaliforniai és alaszakai aranymezők felfedezése alkalmával tapasztalt népvándorláshoz.

Mintegy 5—6 kilométerre a várostól a Mureș partján fekszik egymás mellett több falu, összesen nem több mint ötezer főnyi lakossággal. A háború előtt bécsi mérnökök ásatásokat végeztek a környéken és

gazdag arany- és kőolaj-telepeket találtak.

A háború alatt, amikor az egykori osztrák-magyar hadsereg nyersanyag hiányban szenvedett és mindent kivonattal igyekeztek pótolni, az itt található vastag agyagból sajtolás utján készítették a katonák számára a szappant. Hatalmas mennyiségben aknázták ki ezt a kitűnő agyagot és a kutatók azt tapasztalták, hogy ez az agyagréteg nagy mennyiségű aranyat tartalmaz. A Ciugul nevű községen folyik át a hasonló nevű folyó, amelynek vizéből az ottani lakosok ösödök óta, kis mennyiségben aranyat mostak ki. A megyei mérnöki hivatal a közelmúltban jelentést kapott, hogy az országutak mellett végzett sáncásatási munkálatok alkalmával

arany- és kaolin-tartalmu földrétegre bukkantak a munkások. A kaolintartalmu föld minősége vetekszik a csehszlovákiai kaolin-telepekével.

Ami különösképpen értékesé teszi ezt a felfedezést, az az, hogy a petroleum finomítás-

hoz szükséges földet tartalmazza. Eddig ezt a földet nehéz pénzen külföldről kellett a kőolaj-finomító társaságoknak behozniok. A spekuláció természetesen azonnal, a hír köztudomásra jutása után megindult. Több sibiui mérnök már 160 ezer leit is hajlandó volt megadni egy hektár területért. Ezt az összeget a Muntii Apuseniben levő aranytartalmu lelőhelyek sem érték el.

Március közepén lejár

a cégtáblák kicserélésére kiadott rendelet határideje

Megírta az Aradi Közlöny, hogy az aradi rendőrség a mai naptól kezdve szigorúan ellenőrzi a cégtáblák feliratait. Az idevonatkozó rendelet értelmében, mint megirtuk, csakis román nyelvű cégtáblák használhatók és a másnyelvű cégtáblákat el kell távolítani. Az aradi rendőrség illetékes ügyosztálya ismételtelen közli az érdekeltekkel, hogy a cégtáblák feliratát a legtökéletesebb románsággal kell megszövegezni. A cégtáblákon az üzlet vagy vállalat tulajdonosának neve mellett fel kell tüntetni a vállalkozás milyenségét, úgy hogy az a kereskedelmi és iparkamaránál bejegyzést nyert. Azokat a cégtáblákat, amelyek nincsenek kifogástalan románsággal megszövegezve, vagy amelyekről a közelmúltban oly módon távolították el az idegen nyelvű feliratokat, hogy azok helye meglátszik, legkésőbb csütörtökig, március 10-ig el kell távolítani.

De végül mégis eldőlt a kérdés, Robey fölvette egyetlen kifogástalan sötét ruháját és izgatottan helyezkedett el Meurice éttermében, zsebében utolsó száz frankjával.

Alig ült ott öt percig, negyven év körüli, magas, erélyes arcú, kissé vidékies eleganciával öltözött hölgy lépett az étterembe és körülnézett. Mivel Robey volt az egyetlen egyedül ülő férfi a teremben, hozzálépett és így szólt:

— Ön, ugy-e, Robey, a nagyszerű tájképfestő?

Robey felállt és alig volt ideje két szóval bemutatkozni, amikor az erélyes dáma már le is ült az asztalához és mögötte álló pincérnek kiadta a rendelést:

— Hozzon két Martiny-cocktailt!

Robey motyogott valamit, hogy ez a rendelés őt illette volna meg, de a hölgy mosolyogva mondotta:

— A legközelebbit majd maga rendelheti.

Robey úgy érezte magát, mintha a százfrankos bankjegy égetné a zsebében keresztül az oldalát, különösen, amikor az erélyes vidéki hölgy már a harmadik cocktailt rendelte és hajította fel szemmel látható élvezettel.

Robey minden rendelésénél rémülten tiltakozott, hogy elég lesz egy pohár, mert ő egyáltalában nem iszik, de az erélyes Regina kedves erőszakkal mindig csak újra rákényszerítette az ivásra.

Közben nagyon érdekesen és kétségtelen hozzáértéssel beszélt a francia festőnemzedék munkásságáról, de Robey képet nem hozta szóba, ellenben a harmadik cocktail után felállt és így szólt:

— Most pedig együnk valamit... farkasétvágyam van.

És ájulástól környékezve, Robey kénytelen volt vendégét bevezetni az étterembe, aki azonnal elmerült az étlap tanulmányozásába. Robey lelki szemeivel már látta a börtönajtót, amely előtte meg fog nyitni, ha fizetésre kerül a sor és a száz frankjából nem futja a csillagászati árakkal kápráztató étlap remekeinek a kifizetése.

Tengeri rákkal kezdte az erélyes Regina, az után sorra következtek drágábbnál drágább ételek és mindig rákényszerítette Robeyt, hogy vele tartson.

— Hihetetlen, hogy ilyen kevés évvel meg tudja őrizni a testi és lelki frissességét, amelyet a képei elárulnak — mondotta.

És csak folytatta a rendeléseket, ő maga szédítő étvágyal evett és a számla gondjától remegő festőbe is belediktálta a drága falatokat.

— Ne ígyünk valamit? — kérdezte most a jóétvágyu hölgy.

Robey kétségbeesetten tiltakozott, hogy már a cocktail is sok volt a gyomrának, mert megrögzött bornemissza, de arról szó sem lehet, hogy most tovább igyek. De erélyes vendége intésére a pincér már hozta is a pezsgőt és betöltött mindkettőjüknek.

A fiatal festő úgy érezte magát, mint a katona a pergőtűzben. Tudta, hogy itt már a drukk sem segít és elhatározta, hogy ha már börtönbe kerül a párszáz frankra rugó számláért, legalább élvezze az ebédet. És ettől a pillanattól kezdve, mintha kicserélték volna, olyan sziporkázóan szellemes és kedves volt, hogy óriási étvágyu vendége el volt tőle ragadtatva. De mit ért mindez! Elérkezett a pillanat, amikor az erélyes Regina — már az ötödik cigarettáját is elszitta — intett a közelben álló fűpincérnek, aki odahozta a számlát és letette Robey elé. Barátunk csak egy futólagos pillantást vetett a számla végösszegére és szinte lemondó közömbösséggel gondolta magában:

„Félévi börtön...”

Az erélyes Regina azonban határozott mozdulattal elvette Robey kezéből a számlát és így szólt:

— Bocsásson meg, de már a levelemből is megérthette, hogy ma én vagyok a háziasszony.

Azzal egy ötszázfrankost adott oda a fűpincérnek és a visszajáró pénzt hanyagul becsapva a retiküljébe, így szólt:

— Most pedig, kedves Robey, elmegyünk a műtremében és megnézzük, hogy van-e valami kész vászna, amit megvehetnék. Magamat nem akarom magával megfestetni, mert úgy tudom, hogy legmesteriebben a teheneket festi, azokkal pedig nem akarok konkurrálni.

CORSO SLÁGERMOZGO

Telefon: 2065, 5, 7-25, 9-15.

„Joe Brown” a csodálatos

Vidám, mulatságos Joe Brown, a kacagtatás világbajnoka, PETRICIA ELLIS és ANN DYORAK

Halász Dezső aradi nagykereskedő halálos szerencsétlensége

— Agnes nevű kislánya és vidám barátok társaságában ment vasárnap si-turára a caransebesi havasokba Halász Dezső és tizenkét órai keresés után kedden délben megtalálták a holttestét —

Orvosi vélemény szerint szívszélhűdés volt a halál közvetlen oka

Megdöbbenő halálos baleset híre érkezett kedden délután fél három órakor Aradra. A telefonjelentés lakonikus rövidséggel közölte, hogy Halász Dezső, a Färber Lajos R. T. cég beltagja a Caransebes melletti Muntele Micen szerencsétlenül járt és meghalt. Az értesítést Fülöp Viktor, Halász Dezső sógora és cégtársa kapta, de percekkel később már futótüzként terjedt el a szerencsétlenség híre a városban és mindenütt megdöbbenést, mély részvétet váltott ki.

Halász Dezső tragédiája előtt értetlenül áll az egész város társadalma, amelynek számottevő tagja volt a közmegebecsülésben állott aradi kereskedő. Halász Dezső, az erőteljes, kitűnő fizikumú férfiú sportszervezőnek lett áldozata és tragikus halála rajongásig szerető családja köréből szőlította el a 48 éves férfit.

Vidám hangulatban indult si-turára az aradi társaság

Halász Dezsővel kapcsolatosan barátai és ismerősei kedden mindössze annyit tudtak, hogy Ági nevű leánykája, annak Ambrus Helén nevű nevelőnője, Meer Imre aradi kereskedő, Bratescu Zeno villanygyári tisztviselő és Havas István társaságában vasárnap reggel Caransebesre utaztak, hogy tíz napon keresztül a Muntele Mic hegyen si-szervezőjüknek hódoljanak. Halász Dezső több ízben vett részt hasonló turán és mint gyakorlott sielő egyik vezetője volt a kis társaságnak. Vasárnap délben érkeztek Caransebesre, ahonnan taxin Borlova községbe mentek és itt a társaság három teherhordót fogadott, hogy a hegyen levő menedékházat megközelítsék. Baj nélkül fel is ért a jó hangulatban levő társaság a hegyre és megszálltak az 1500 méter magasságban épült „Bella Vista” panzióban.

Hogyan történt a szerencsétlenség

A Timisoararól, Caransebesről és Aradról összegyűlt sielők között nagyszerű hangulat uralkodott. Csakhamar csoportok alakultak, hogy a másnapi si-turát megbeszéljék. Térképek kerültek elő, helyi viszonyokkal ismerős sielőket kérdezték, hogyan alakítsák másnapi programjukat, míg végül is a jó időre való tekintettel reggeltől délig tartó turát beszélték meg. A társaság tagjai korán pihenőre tértek, hogy másnap kelő kondícióban kezdjék meg a szép téli sport üzését.

Eddig mindenki pontosan tudta, mi történt. A később lejártszódó tragédiáról Aradon a legkülönbözőbb verziók keringtek. Az első hírek ugyanis úgy szóltak, hogy a délig tartó si-tura után, amely kitűnően sikerült, a panzió vendégei megebédelték és

Halász Dezső délután 5 óra után egyedül indult a hegygerincen lévő térség felé,

ahol kitűnő hóviszonyok vannak. Ekkor azonban köd ereszkedett le és a sűrű, tejszerű köd annyira megtévesztette a kereskedőt, hogy a menedékházzal ellenkező irányban ereszkedett le a hegyen.

Ez okozta volna vesztét a szerencsétlen kereskedőnek,

mert a sziklás terep nem alkalmas a sielésre, Halász Dezső azonban

ezt nem tudta és lezuhant,

így lelte halálát.

A másik verzió szerint Halász Dezső eltévedt és éppen a rossz talajviszonyok miatt nem merté folytatni útját és abban reménykedett, hogyha a köd felenged, visszatér a menedékházba. A nagy hideg azonban meggátolta ebben, mert

a köd nem szállt föl és mire rátaláltak megfagyott.

Arról is tudtak, hogy fáklyafény mellett ku-

lattak az eltűnt után, de mára. Másnap reggel is folytatódott a keresés ez azonban csak dél felé vezetett eredményre, akkor is azonban csak a szerencsétlenül járt aradi kereskedő holttestére akadtak.

Mint később kiderült, az elterjedt változatok nem voltak helytállóak. Az Aradi Közlöny telefonértesítéséből kiderült, hogy a szerencsétlenség délben történt és

Halász Dezső halálát fatális véletlenek sorozata okozta.

A kitűnő sielő ugyanis mindössze egy kilométernyire a menedékháztól elmaradt társaitól és

a halála az orvosok eddigi megállapítása szerint szívszélhűdés következtében állott be.

Bogdan Teodor panzió-igazgató nyilatkozata Halász Dezső tragédiájáról

Az Aradi Közlöny szerkesztősége kedden délután felhívta telefonon a Bella Vista panziót, amelynek gondnoka, Bogdan Teodor a következőket mondta el a megdöbbenő tragédia részleteit:

— Hétfőn reggel kilenc órakor tíz-tagú társaság indult el a panzióból a Trigonometerre. A társaság tagjai sorában volt Halász Dezső, valamint Agnes nevű kislánya és ennek Ambrus Heléna nevű nevelőnője. A társaság kitűnő időben tette meg a gyönyörű utat és délelőtt háromnegyed tizenegy órakor érkezett fel a Trigonometerre, itt rövid ideig megpihentek, majd pedig tizenegy óra körül visszafelé indultak.

— **Hol és milyen körülmények között történt a szerencsétlenség? —** kérdeztük.

— A társaság már csak egykilométernyire volt a Bella Vista panziótól, amikor megálltak az azal a céllal, hogy levegyék a fókabőröket. Ez ugyanis a lesiklás végett vált szükségessé. Halász Dezső volt az utolsó, aki fókabőrét levetette és ennek tudható be, hogy elszakadt a társaságtól. Ennek többi tagjai ugyanis előre indultak és körülbelül hatszáz méternyire lehettek Halász Dezsőtől, amikor ez szintén el akart indulni.

Azt hogy ekkor Halász Dezsővel pontosan mi történt, nem lehet tudni és csak következtetésekre szorítkozhatunk.

Déli féltizenkettőkor, tehát röviddel azután, hogy a társaság többi tagjai előre mentek, váratlanul

Orvosi megállapítás a halál okáról

— A feltevések szerint — folytatta Bogdan Teodor gondnok — Halász Dezső, miután hétfőn délben leereszkedett a köd, megkísérelte társait követni. Az utat azonban eltévesztette és kétségbeesetten indult el annak keresésére. Amikor rádőbbsent arra, hogy eltévedt és esetleg az éjszakát is a hegyekben kell töltenie, ahol megfagyhat, valószínűleg

olyan nagyfokú idegrázkódáson esett át, hogy szívszélhűdést kapott.

Nem lehetetlen az sem, hogy hétfő délután a kutató társaság tagjai közel jártak hozzá, de Halász Dezső már ekkor sem kiáltott segítségért, amiből nyilvánvalóvá válik, hogy már ekkor halott volt.

— **Mi történt a kislánnyal? —** kérdeztük.

— Miután a panzióban levő társaság tagjai Doboşiu dr.-tól értesültek a döbbenetes hírről, az a vélemény alakult ki, hogy nem szabad a gyermekkel azonnal közölni édesapja tragédiáját. Azt mondtuk neki, hogy apját megtalálták és az időközben már a caransebesi állomáson is van. Így sikerült nevelőnőjével együtt utra indítani. A kislány tehát hazautazott Aradra.

— **Történt-e intézkedés Halász Dezső földi maradványainak elszállításáról?**

„URANIA” mozi.

Tel. 12-32

„Az áruló dal” Luis Graveure

Bécs ünnepe t tenoristája erotikus-

hümmiavi filmben! 5. 7. 15. 9. 15

köd ereszkedett le, amely a látást megakadályozta. Ennek tudható be, hogy

Halász Dezső, aki az utat nem ismerte, eltévedt és nem követhette a társaság nyomait.

Tizenkét órán át keresték az eltűntet

— A kirándulók között volt Halász Dezső kislánya és ennek nevelőnője is. Ők is

csak egy óra múlva, amikor már a panzióban voltak, vették észre, hogy Halász Dezső hiányzik.

Először senkisémet gondolt szerencsétlenségre és biztosak voltak benne, hogy Halász Dezső rövidesen megérkezik a panzióba. A társaság megebédelt és amikor Halász Dezső még délután két órakor sem jelentkezett, elhatározták, hogy kutatására indulnak. Az ilyenkor szokásos módszer szerint

csoportokat szerveztek meg és ezek valamivel két óra után el is indultak utjukra.

Izgalmas órák következtek. A kutatás nagy nehézségekbe ütközött egyrészt, mert a köd még mindig nem engedett fel, másrészt pedig azért, mert a délutáni órákban vihar keletkezett, amely az előrehaladást nagymértékben akadályozta. Délután két órától este nyolc óráig kétségbeesetten folyt a kutatás, — minden eredmény nélkül. Az egyes csoportok időnként találkoztak egymással és csüggedten közölték: nem sikerült megtalálni Halász Dezsőt. Később fáklyák is előkerültek, de ezeknek fénye sem hatolt át a ködön, a vihar pedig egyre erősödött és ennek tudható be, hogy

este nyolc órakor az átfázott, fáradt társaság arra kényszerült, hogy a kutatást abbahagyja.

Ezen az éjszakán azonban a panzióban senkisémet hunyta le szemét. Időközben természetesen

igyekeztünk megnyugtatni Halász Dezső kislányát, aki kétségbeesetten várta egész délután az édesapjáról esetleg érkező híreket.

Mellette volt nevelőnője is, akit szintén rendkívüli módon megviselt a tragédia, de aki igyekezett tartani a lelket a szerencsétlen kislányban.

— Szerda hajnalban a köd szétoszlott és a társaság reggel hat órakor ismét elindult Halász Dezső keresésére. Sajnos,

ekkor már kevés remény volt arra, hogy Halász Dezsőt élve sikerül megtalálni!

Egész délelőtt kutatták és végre

déli tizenkét órakor dr. Doboşiu Cornel orvos akadt rá az uton.

Az orvos azonnal föléje hajolt, megvizsgálta, majd pedig lemondó, fájdalmas arccal fordult vissza társai felé:

Halász Dezső szíve már nem dobogott.

Dr. Doboşiu orvossal együtt voltak: Meer Imre, aradi nagykereskedő, Havas István, Prohászka Ede timisoarai malomtulajdonos és Cosma Tibériu diák. Halász Dezső a hátán feküdt, mellette volt si-felszerelése.

Az orvos véleménye szerint Halász Dezső szívszélhűdés következtében halt meg.

A holttest a Trigonometre felé vezető úttól 300 méternyire, a Tarcul hegy felé vezető ösvényen felelt.

— A holttest szerda reggelig azon a helyen marad, ahol kedden délben megtalálták. Ekkor érkeztek ugyanis meg a helyszínrre a hatósági bizottság, amely a vizsgálatot megejti és a halál okát hivatalosan is megállapítja. Miután ez megtörtént, megvárjuk a család intézkedését, amely valószínűleg rövidesen megérkezik annak érdekében, hogy a holttestet Aradra szállítsuk. A tragédia, amelyet valóban katasztrófális véletlenek sorozata okozott, mélységes megdöbbenést váltott ki mindazok körében, akik itt Halász Dezsőt ismerték és akik ezt a rokonszenves embert tisztelték és szerették.

Sikeres élet után tett pontot a halálos szerencsétlenség

Halász Dezső 1890-ben született az aradmegyei Sicula községben. Iskoláit Aradon végezte, előbb a reálgimnáziumban, később pedig kereskedelmi iskolában. A háborút mint főhadnagy küzdötte végig és számos kitüntetést szerzett. A világháború befejezése után, 1919-ben tért ismét vissza Aradra, itt csakhamar megnősült. Néhai Färber Lajos Irén

— Folytatása a 7-ik oldalon. —

Visszavonhatatlanul:

GARBO-premier szombaton

**NAGY NYEREMÉNYEKET
OSZT SZEL
MERCUR**

Az eddigi húzások alkalmával az ÁLLAMI
SORSJÁTEK MERCUR sorsjegyarudának
vevői nagy nyereményeket inkasszáltak.
A XVI. sorsjáték I. osztályára vásároljon
sorsjegyeket ennél a sorsjegyarudánál.
HUZÁS MÁRCIUS 15.-én

**AZ ÁLLAMI SORSJÁTEK
MERCUR SORSJEGYARUDAI**

HELYI CIM:

GOLDSCHMIDT BANK RT.

A Muzem Egyesület közgyűlése a politikamentes tudományosság jegyében

Jósika János báró lendületteljes elnöki megnyitója
„A romániai magyar nép művelése az egész ország nivóját emeli
és a békés megértést szolgálja”

Clujról jelentik: Transilvania egyik legrégebbi magyar tudományos egyesülete, a *Muzem Egyesület* vasárnap délelőtt tartotta meg közgyűlését, amelyen báró Jósika János elnökölt. Az egyesület tagjai nagy számban jelentek meg a közgyűlésen, ahol kimerítően beszámoltak a nagymultu tudományos egyesület működéséről.

A gyűlést báró Jósika János nyitotta meg, aki beszédében hangsúlyozta, hogy a *Muzem Egyesület* a világnézeti harcok és politikai küzdelmek közepette mindig a békés tudományos munkának az oázisa volt. Jótékony hatását a tudományok átfogó erejénél fogva, mindenkire kiterjesztette. Hivatkozott arra, hogy az elmúlt hatvan esztendő alatt nemzetiségre való különbség nélkül több ezer ifju szerzett tudományos kiképzést az M. E. gyűjteményeinek segítségével.

— Az egyesület nemzeti, egyúttal univerzális célja kifejezésre jutott. — mondotta br. Jósika. — a múlt évben megtartott vándor-gyűlések alkalmával is. A hatóságok részéről kellő megértéssel találkoztunk, — a többségi egyházak vezetői, a polgármester és a prefektus a banketten tartott pohárköszöntőjében kifejezték nemzetünk kulturánk terjesztésének az itten élő összes népekre kiterjedő jótékony hatását.

Ezután ünnepélyesen összegezte e tudományos egyesület célját:

— A Muzem Egyesület egyetlen célja — mondotta. — a tudományok nemzeti alapra való ápolása és terjesztése, minden politikai befolyástól mentesen és minden hátsó gondolat nélkül. A politika-mentes kultúra terjesztése pedig, azáltal, hogy műveltebbé teszi magyar népiünket, az egész ország nivóját emeli és a megértést, békét szolgálja.

Ezzel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az egyesület céljának csak akkor lehet megvalósulnia, ha nem kételkednek jóhiszeműségben és ha ez egyesület a többi közintézménnyel a szellemi együttműködés közös alapján egyenlő elbánásban részesül.

A nagyhatású elnöki megnyitó után Kántor Lajos dr. az egyesület titkára alapos és részletes jelentésben ismertette az M. E. múlt esztendői működéseinek eredményét. A jelentésből kitűnt, hogy az egyesület az elmúlt év-

Életfogytiglani kényszermunkára ítélték a bucuresti-i Goldschlaeger Ionas ügynök bestiális gyilkosait

Bucurestiből jelentik: A fővárosi katonai törvényszék ma hozta meg ítéletét Goldschlaeger Ionas ügynök gyilkosainak büntetésében. Cuda Romulust és Tökés Bélát életfogytiglani kényszermunkára ítélték. Coștea gépkocsivezetőt pedig szótöbbséggel felmentették.

Április elején indul a Bucuresti—Arad— Budapest között közlekedő légijárat

— Csicsery Gyula magyar légügyi főfelügyelő érdekes nyilatkozata Aradon az új légijárat ügyében az Aradi Közlöny munkatársának —

Előkelő vendége volt hétfőn és kedden Aradnak. Repülőgépen ugyanis Aradra érkezett Csicsery Gyula magyar légügyi főfelügyelő, aki az elmúlt napokban részt vett azok a tárgyalásokon, amelyeket a magyar—román nemzetközi légügyi forgalom, illetve a Bucuresti—Arad—Budapest légijárat megszerzése érdekében folytattak. Csicsery Gyulát az aradi repülőtéren a megyei prefektúra képviselőjében Petica M. kapitány, dr. Moisa Gh. főtisztviselő, míg a város képviselőjében Mureșanu Ioan főmérnök és Popa Constantin kulturtanácsos fogadták.

A légügyi főfelügyelő megtekintette a repülőteret, valamint a repülőállomás épületét és elragadtatással nyilatkozott mindkettőről.

Az Aradon lefolytatott megbeszélések során megállapították, hogy

az aradi repülőteret rádióállomással kell felszerelni

és mielőtt ez megtörténik, a nemzetközi forgalom lebonyolítása kifogástalanul megszer-

ben öt nagy gyűjteményt és négy szakosztályt fellesztett ki. Az 1936-os évben a fiatalok mind nagyobb arányban kapcsolódott be a tudományos munkába és az egyes szakosztályokban eredményes munkát végzett. Beszámolt arról is, hogy a rendelkezésre álló szerény anyagiakból több jutalmat osztottak ki a harminc évnél fiatalabb munkatársak között. Az egyesületi tudományos füzetek és saját folyóirata révén szolgálta a művelődést és a tudományok ápolását. Egyes szakosztályok értesítőket adtak ki, de ezenkívül vándorgyűlésekkel is igyekeztek a tudományos érdeklődést felébreszteni. Befejezésképpen tudomásul adta, hogy az egyesület az elmúlt évben 87 népszerűsítő előadást tartott.

Sajnálkozással vette tudomásul a közgyűlés, hogy az állammal szemben fennálló jogviszony és az anyagi ügyek tisztázása még nem történt meg. A múlt év októberében a kormány kiküldte G. I. Suciu bucuresti ügyvédet, aki megbeszéléseket folytatott az egyesület vezetőivel, azonban ez a megbeszélés csupán tájékoztató jellegű volt.

A jelentésben méltatták Kelemen Lajos levéltáros nagy érdemeit is. A kiváló tudósok jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a vezetőség.

Ezután György Lajos dr. főtákar számolt be az egyesület kiadványairól. Elkészült az egyesület emlékkönyve és a Tudományos Füzetek száma elérte a 95-ös sorszámot.

Kiss Elek dr. unitárius főjegyző indítványára elhatározták, hogy az egyesület a többi magyar intézménnyel is szoros kapcsolatot létesít. Kántor Lajos dr. ezután az évi költségvetést ismertette és előterjesztette a bizottságok kiküldésére szóló javaslatot. Indítványára a közgyűlés köszönetet szavazott a bizottságoknak. Ezután a választmány kiegészítésére került sor és az elhunyt Filip Gyula dr. helyébe Varga Béla dr. unitárius püspököt választották választmányi tagnak. A jog és társadalomtudományi szakosztály elnöke Balogh Arthur dr. titkára pedig Oberding József György dr. lett.

A mindvégig emelkedett-szemlélt közgyűlés lefolyása méltó volt a romániai magyarság legrégebbi tudományos egyesületéhez. A gyűlés után Ruzitska Béla dr. tanár érdekes népszerűsítő előadást tartott az anyag szerkezetéről. A kiváló tudós előadását nagy tetszéssel fogadta a nagyszámú közönség.

vezhető.

Csicsery Gyulát egyébként rokon szálak fűzik Aradhoz, amennyiben a légügyi főfelügyelő veje néhai Király Dezső nyugalmazott alezredesnek, akinek családja jelenleg is Aradon él. Özvegy Király Dezsóné lakásán kerestük fel Csicsery Gyulát, aki munkatársunknak a következőt mondta:

— Mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy a bucuresti tárgyalások érdemi részéről nem nyilakozhatom. Erről ugyanis közös kormánynyilatkozat jelenik meg. A légiforgalmi egyezmények ügyében megindított tárgyalások befejezésükhöz közelednek, a Bucuresti—Arad—Budapest légivonal részleteiről szóló tanácskozások pedig befejezést nyertek. Ennek a légijáratnak megindítása mindössze attól függ már, hogy az aradi repülőteret a végleges technikai berendezésekkel, nevezetesen a rádióállomással ellássák. Erre, mint értesülünk, rövidesen sor kerül és a Bucuresti—Arad—Budapest légijárat április elején megindul.

Mi történik a pérzö Szovjet-Oroszországban ?

Trockijizmus, Sztalinizmus

Az Aradi Közlöny új cikksorozata a szovjet monstrepörök kulisszatitkairól

Irta: Nicolaus Basseches

A moszkvai nagy politikai monstrepör újra a szovjet-rendszer politikai és gazdasági viszonyaira irányítja a kulturvilág figyelmét. Az Aradi Közlöny mai számában kezdjük meg ezeket a viszonyokra tárgyilagossá európai szemmel rávilágító cikksorozatunk közlését, melynek minden egyes cikkét a szovjet belső berendezését legjobban ismerő európai riporterek írták.

Sztalin több mint egy évtizede uralkodik korlátlan hatalommal az óriási szovjetbirodalom fölött. Trockij azóta, hogy drámai körülmények között kiutasították a Szovjetunió területéről, üzött vadként vándorol országról-országra. Törökország, amely hosszas tárgyalások után átmenetileg menedéket biztosított neki, boldog volt, amikor végre megszabadulhatott tőle. Franciaországban nem maradhatott tovább, Norvégia pedig a Szovjet unió erős nyomásával szállt szembe, mikor Trockijt befogadta. Most azonban már kénytelen volt Norvégiát is otthagyni és jelenleg Mexikóban tartózkodik. Éveken át őt tekintették a vörös diktátori irón várományosának és Lenin tényleg őt jelölte ki utódjának, Trockij azonban ügyetlenségében kénytelen volt némán szemlélni, amint orra elől elhalásszák a hatalmat.

Mégis: Trockij történelmi alakját éppen Sztalin hivatalos propagandája formálja ki. A hajdani személyi hatalmi harc során állítólag alapvető ideológiai különbségek keletkeztek a két ellenfél között. Ma a Szovjetunió mindent, amit a rezsim elengedhetetlen vagy gyanús dolognak tart, egyszerűen „trockijizmusnak” bélyegez. Trockij volt az első, akinek a szovjetsajtó „a nép ellensége” címet adományozta.

Egy éjszakai jelenet Moszkvában

A trockijizmus mániája már kezd egészen groteszk méreteket ölteni. Megtörtént esetet mesélek el, amelyet a rendőri naplóból is ellenőrizni lehet.

Csendes őszi éjszaka borul Moszkvára. A széles Gorkij ut egyik csendes mellékutcájában részeg ember fekszik. Külsője után itélve munkás vagy kisiparos lehet. A vörös államhatalom képviselője két éjjeli ór személyében mellette áll és csakhamar kis csoport keletkezik körülöttük. Az éjjeli öröknek sikerül a részeg nagynehezen talpraállítani és a falhoz támasztani.

Ebben a pillanatban odalép egy aranycvikkes férfi, az orosz intelligencia jellegzetes szakállával, aktatáskával a hóna alatt s dörgedelmes prédikációba kezdett. Az államhatalom képviselői sűrű fejbólgatással kísérik hosszú és meggyőző szavait. Végre azonban ők is kezdik unni a dolgot:

— Na elég ebből, vigyék most haza aludni — mondja az egyik éjjeliőr.

— Micsodaaaa? Hazavinni, aludni? Hát nem látjátok, hogy egy gonosz trockijistával álltok szemben? Hova tették a szemeket? Ezt az embert a németek megfizették, hogy leigya magát és részegen szegényen hozzon a világ vörös fővárosára!

A megijedt éjjeliőrök a hirtelen kijózanult munkást ezek után futólépésben az őrszobára kísérték.

Ez a kis megtörtént eset is mutatja, hogy a trockijizmus félelmetes szava mi mindent jelent a Szovjetországon belül. Hiába kérdeznék azonban az ember a legműveltebb oroszoktól is, hogy tulajdonképpen mi is az a trockijizmus? Ugyanilyen hiábavaló kérdés lenne egyébként az is, amely a sztalinizmus programja felől érdeklődnek. Erre csak az szokott a válasz lenni, hogy Sztalin programja a párt általános vonalvezetése, amelyet Sztalin valóra akar váltítani.

Hogy azonban mi ez a vonalvezetés, azt a végtelen szovjetbirodalomban senki sem tudná megmondani. Sztalin politikai elmélete az, amit Sztalin ma csinál.

A Sztalin és Trockij között hatalmi harcnak természetesen volt azért elméleti része is. Trockij és Sztalin elméletei között az alapvető különbség voltaképpen az a gyakorlatilag jelentéktelen kérdés, amely Trockij „állandósított forradalmát” Sztalinnak attól a tantételétől választja el, amely szocializmus felépítésének egyetlen országban való „lehetőségéről” szól.

Trockij azt hirdette, hogy a világforradalom kirobantásához elengedhetetlenül szükséges az állandósított forradalom állapota, tehát a szovjetnek nemzetközinek kell maradnia, hogy Oroszország belpolitikája mindenkor a világforradalmi helyzethez alkalmazkodjon. Trockij szerint lépést kell tartani az európai munkásosztályokkal, mert szerinte Sztalin tétele, amely azt hirdeti, hogy a kapitalista környezet ellenére egyetlen országban is fel lehet építeni a szocializmust, téves és helytelen.

Amikor Trockij — még hatalma teljében — a Szovjetunió gyorsított iramu iparosítását követelte, akkor a Sztalin-csoport ezt tébolyult esztelenségnek bélyegezte. Szemére vetették Trockijnak szociáldemokrata multját és azt, hogy a szociáldemokrácia örökletes hibája, hogy nem veszi figyelembe a parasztság nagy jelentőségét. Katasztrófolitikának mondták Trockij tervét, mert Sztalin hívei szerint Oroszország iparosítását csak olyan méretetlen áldozatok árán lehetne megvalósítani, amelyek feltétlenül a munkásság és parasztság szövetségének felbomlására, ezzel pedig a kommunizmus bukására vezetnének.

TROCKIJ

Attól a perctől kezdve azonban, hogy Trockijt sikerült elfűrészelni az első öt éves terv kidolgozásával még sokkal erőteljesebb iparosításhoz kezdett Sztalin, mint ahogy azt Trockij valaha is követelte. Az első öt éves terv sokkal nagyobb áldozatokat követelt a parasztságtól, mint azt a száműzött Trockij valaha képzelte volna.

Most természetesen Trockijon volt a sor, hogy Sztalin politikáját katasztrófolitikának bélyegezze és most ő mondja azt, hogy ez a munkásság és a parasztság közötti szövetség szálait tépi szét és ezzel a Szovjetunió bukását mozdítja elő. Trockij a munkássággal való haladéktalan békekötést követelt. Moszkvában ezért a munkásosztály elárulásának vádját emelték vele szemben és azt, hogy a „burzsujok” és a kulákok érdekeit képviseli.

Ha Sztalin híveit a viták során ilyen példákkal sarokba szorítják, akkor végül mindig oda lyukadnak ki, hogy végeredményben nem a programon mulik a kommunizmus, hanem a program keresztülvételének időpontján.

Egyébként az utolsó időkben, amióta a trockijizmus jelzője ilyen jelentőséget kapott Szovjet-Oroszországban, már senki sem veszi magának a fáradságot, hogy elméleti véleménykülönbségek fölött vitatkozzon. Mig a hivatalos verziók szerint Sztalin nemcsak az orosz munkásság és a világ proletárjainak érdekeit képviseli, hanem a nagy orosz nemzet teljességét és a Szovjetunió valamennyi népét is, addig Trockij mindezeknek árulója. Csak azért, hogy Sztalint megbuktassa, szövetkezett a német nemzeti szocializmussal. Háború kirobantása árán is hatalomra akar jutni és csak hogy elérje célját, hajlandó még szovjet-területekről is lemondani az ellenség javára.

Egyidejűleg a Szovjet belső strukturáját is meg akarja változtatni, mégpedig a kapitalizmus-hoz való visszatéréssel. Ezt a kapitalizmushoz való visszatérést úgy állítják be Sztalin hívei, hogy Trockij fel akarja adni a mezőgazdaság kollektivizálását, a kisipart ismét fel akarja támasztani, a nehézipart pedig koncessziók formá-

jában át akarja engedni a külföldi nagytőkének. Sztalin hívei szerint egyelőre Trockij és hívei „csak” kémszolgálatot teljesítenek Németország és Japán javára, mellékesen pedig a Szovjetunió területén terrorisztikus bűncselekményeket követnek el és teljes erővel azon dolgoznak, hogy az elkövetkező háborúban a Szovjet maradjon alul.

A trockijisták természetesen kereken tagadják mindezt. Trockij nem mondott le arról a reményről, hogy visszatér még Szovjet-Oroszországba és ismét kezébe ragadja a hatalmat. Ez érthető. Valószínű az is, hogy ha mingyárt csak igen kezdetleges formában is: szálak vezetnek Trockijtól Szovjet-Oroszországba. A lehetőségek körébe tartozik még az is, hogy mielőtt a nemzeti szocializmus diadalra jutott volna Németországban, Trockij és a nemzeti szocialisták, valamint Trockij és a japánok között lehetett valami érintkezés.

Trockij magát tartja a következetes bolseviknek, Sztalint viszont bitórlónak és ellenforradalmárnak. Ennek megfelelően Trockij ugyanazt teszi, amit a bolsevikiek a hatalomrajutás előtt tettek. Lenin például gyűlölte II. Vilmost, de azért közvetítő útján mégis egyességet kötött a német kormánnyal, hogy átutazhasson az Oroszországgal háborúban álló Németországon. Ez az egyesség csak úgy jöhetett létre, hogy a német nagyvezérkar tisztában volt azzal, hogy a bolsevikiek megdöntik a cári hadsereget.

Az orosz-japán háború alatt a különböző orosz forradalmi pártok a legszorosabb összeköttetésben álltak Japánnal és mindent elkövettek, hogy az orosz-japán háború a cárizmus vereségével végződjék. Még Pilsudski is szövetséget kötött a lengyel légiók felállítására az osztrák-magyar vezérkarral az ellen az ország ellen, amelynek az állampolgára volt, pedig nem rajongott a bécsi kormányért.

Ilyen körülmények között egyáltalán nem lenne szokatlan, ha Trockij a Szovjetunió ellenségeivel Sztalin ellen szövetséget kötne, hanem csak konzekvens következménye lenne a forradalmi taktikának, amely azt hirdeti, hogy „a cél szentesíti az eszközt”.

Ha nincs ellenség, teremteni kell

Sztalin belpolitikájának érdekében áll, hogy a trockijista propagandát minél fenyegetőbbnek és veszedelmesebbnek állítsa be, sokkal nagyobb, mint amekkora az a valóságban, hiszen Trockij már öreg, beteg ember. Az a körülmény, hogy az elviselhetetlenné vált sztalinista diktatúrával szemben egyik-másik csoport Trockij nevét írta a zászlajára, csak megkönnyítette Sztalin számára azt, hogy a trockijizmust madárijesztőnek használja fel.

A könyörtelen diktatúrák nem maradhatnak fenn külső és belső ellenség nélkül; ha ilyen ellenség nincs, teremteni kell. Hogyan lehetne különben az egyszerű, kisember számára elfogadhatóvá tenni azokat a szörnyű erkölcsi és anyagi terheket, amelyeket a diktatúrák jelentenek? A diktatúráknak azonban az a szerencsétlenségük, hogy a belső ellenség előbb-utóbb kihal.

A szovjetdiktatúra először a „belső ellenség” gigászi méretekre felnagyított madárijesztőjét állította fel. Először a hírhedt „burzsuj” jelszóval dolgoztak, még akkor is, amikor Oroszországban már régen nem volt többé burzsoázia, hanem mint éjjeli örök vagy pincerek tengették nyomoruságos életüket a hajdani „burzsujok”.

A burzsoázia azonban végeredményben kipszult, még pedig a szó fizikai értelmében is. Ekkor azután a kereskedőkre és a kulákokra — a nagy-parasztokra — került a sor. Hihetetlen vehemenciával estek nekik, jóllehet még a hivatalos statisztikai kimutatások szerint is csak az orosz mezőgazdasági népesség két százalékát lehet legfeljebb ügyel-bajjal kuláknak nevezni.

Amikor eltűntek a kulákok is, kifalálták az „al-kulak” intézményét. Ez olyan kisparasztot jelent, a sztalinisták szótára szerint, akinek nagy-paraszt gondolkodása van. Hogy azonban ki lesz a következő államellenség, ha a parasztság száz százalékát kollektivizálták és még a kulákok is szocialista meggyőződést vallnak: erre a kérdésre senki sem tud választ adni.

E pillanatban a legjobb jelszó a „trockijizmus”. Tulajdonképpen vajmi kevés köze van Trockijhoz, hiszen mindenkit, aki gyöngébben dolgozik, mindenkit, aki csendes ellenzék, mindenkit, aki morog, mindenkit, aki mozdulni merészel: rögtön trockijistának kiáltanak ki. Így jut a diktatúra gépezete élő emberhúsához, amelyre táplálékul szüksége van. Mert ha ez a félelmetes gépezet nem jut élelemhez, akkor önmagát kezdi felfalni.

SELECT: 5, 7-15 és 9-15 órákor
Korda Sándor megilmesítette Edgar Wallace egyik legkitaláltabb bűnügyi regényét!
A besugó (The Squeaker)
Edmund Lowe, Tamara Desni, Seb. Shaw

HIREK

Az Aradi Közlöny automata-telefonszámai:

Szerkesztőség 20-14
Kiadóhivatal... ..11-51

Halász Dezső emléke

„Az Ur Ihesként elviszi mind
Kiket nagyon sujt és szeret:
Tüzes, gyors sziveket ad nekik,
Ezek a tüzes szekerek.

Az Illés-nép Ég felé rohan
S megáll ott, hol a Tél örök,
Himaláják jégcsucsein
Porzik szekerek és zörög.

Szívük izzik, agyuk jégcsapos,
A föld reájuk fölkacag
S jég utjukat szánva szórja be
Hideg gyémántporral a Nap.”

(ADY ENDRE.)

Ma délután fájdalmas megdöbbenéssel hallottuk a hírt, hogy drága jó barátunk, Halász Dezső, többé nincs. A bucsuzó, tovatünő téli napsugár aranyozza be időelött felszállt nemes lelkedet, édes barátunk. Megdermedve írom le gyászos megemlékezésül dicső nevedet. Nekem és egynehányan adatott, hogy a boldog gyermekkor iskolapadjaitól, világokat elsüllyesztő háború szörnyű évein át, figyelő, bámuló társaid lehettünk... E percben fel sem tudjuk mérni Halász Dezső kiváló, igazán nagy egyéniségét. Ember volt, tetőtől-talpig a legnemesebb emberi értékekkel megáldva. Okos, bölcs szemé ragyogóan tüzelt az alkotástól és fáradságot nem ismerő munkától és annyi sok jószágtól. Pompás, tiszteletet parancsoló férfias természetet kiegyensúlyozott lelkiállással rajzolták ki: amint messzire néző, bölcs tekintetével páratlan kedvességgel magához láncolta a vele-érintkezőket. Szerette, halálos szerelemmel az alkotó munkát, imádott, drága családjának harmonikus szépségeit, az emberek küzdését és a Természet megnevezhetetlen gyönyörűségeit... Ezt láttuk mindannyian, kik mellette álltunk. Megható volt, amikor a munka lázában játékos, néha zverekes kedvben elvittuskodott és valami mesebeli régi deákvágyval rajongott a természet félelmetes — immár halálos — szépségéről. Egyénisége: az igazi nagyoké. Hite, tudása és hevülete volt. De, hogy is szabad ma még erről beszélni, mérhetetlen lelki kincséről, értékes munkájáról és embertársaihoz való közéről. Mindazonáltal ez már lelki leltározás... és az alig bezárult koporsónál, gyámoltalanság. Mindezekről, sokkal később... Most már csak gyertyát, alázatos hódolatot, immár békére nyugalomba-simult, drága, okos szeméhez.

RÁCZ IMRE

— **IDŐJÓSLAT.** Északnyugati, északi szél, változó felhőzet, néhány helyen kisebb tüdőeső, mérsékelt éjjeli fagy. A hőmérséklet holnap újból kissé emelkedik.

— Szerdán nyílt meg a Kisantant gazdasági konferenciája Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A Kisantant gazdasági bizottsága szerdán kezdte meg tárgyalásait a fővárosban a kereskedelmi kamara épületében. A megnyitó ülésen Tătărescu külügyminiszter elnököl.

— Román-török Kereskedelmi Kamara lesz Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi kamarák szövetségének kedvező véleményezése alapján a kormány miniszteri közönnnyel jóváhagyta a román-török kereskedelmi kamarát, amely Bucurestiben székel.

— Hoover kihallgatása Hitlernél. Berlinből jelentik: Hitler birodalmi vezér ma délelőtt kihallgatáson fogadta Hoowert, az Egyesült-Államok köztársaságának volt elnökét, aki a látogatás után Göringet is fel fogja keresni karenthali vadászkastélyában.

— Szívszélhűdésben meghalt Nessim pasa, volt egyiptomi minisztereinek. Kairóból jelentik: Tevük Nessim pasa, volt minisztereinek tegnap 63 éves korában szívszélhűdés következtében meghalt. Az elhunyt politikus hírhely volt, mert nemrég jegyzett el egy 17 éves osztrák leányt.

— ALEXANDRU VAIDA-VOEVOD ÁLLAMMINISZTER INTÉZI A KISEBBSÉGI ÜGYEKET. Bucurestiből jelentik: Vaida államminiszter hatáskörébe osztották a kisebbségi problémák fölötti ellenőrzést. Mironescu államminisztert a kormány gazdasági bizottságának elnökletével bízták meg.

— Eden Délfranciaországba utazott. Londonból jelentik: Eden volt külügyminiszter ma hosszabb tartózkodásra Délfranciaországba utazott.

— Április elsajén kezdődik az aradi vásár. Aradváros gazdasági ügyosztálya közli, hogy Aradon a kirakó- és állatvásárt április elsajei kezdettel tartják meg.

Az állampolgárságok ellenőrzésének végrehajtási utasítása mára várható

Bucurestiből jelentik: Az állampolgársági ellenőrzésre vonatkozó végrehajtási utasításokat véglegesen elkészítették és azok a szerdai Monitorul Oficialban jelennek meg.

— Cirkvenicában nyaral a windsori hercegi pár. Belgrádból jelentik: A „Vreme” című lap értesülése szerint a windsori hercegi pár a nyár folyamán hosszabb időt tölt Felsődalmáciában. A napokban már megérkezett Cirkveniciába két angol hölgy, hogy a hercegi pár nyaralását előkészítsék.

Báby kelengyék, gyermek ruhák és kabátok,

legújabb modellek, készen és méret után

ELIZA speciális báby és gyermek divatruházban Csehszlovák bankpalota

Nagy választékos raktár, olcsó árak!

— Megkezdtek Rómában Európa legnagyobb pályaudvarának építését. Rómából jelentik: A Termini-pályaudvar építkezését megkezdtek. Ez a pályaudvar Európa legszebb és legnagyobb állomási épülete lesz és a tervek szerint a Rómában rendezendő világkiállítás megnyitáig el is fog készülni.

— Éltesebb embereknél, akik gyakran fel vannak fúródva, úgy az alhasi pangást, mint az emésztés renyhességét egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggelenként, éhgyomorra bevéve, rendszerint hamar mérsékli, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást leszállítja. Kérdezze meg orvosát.

— Elhalasztották a református templomi ünnepélyt. Mint vasárnapi lapszámunkban közöltük, a református templomban ma este 7 órakor templomi ünnepélyt akartak tartani, amelyen dr. Reisner Edmund tartott volna előadást „A keresztyénység és a zsidóság” címen. Dr. Reisner Edmund Wienből táviratilag tudatta a református egyház vezetőségével, hogy csak március 16-án, a jövő hét szerdáján fog Aradra érkezni és így az ünnepélyt is akkor tartják meg. Mint jeleztük, dr. Reisner Edmund a zsidókhoz való közeledés munkálására alakult nemzetközi bizottság európai titkára, így előadását a társadalom széles rétegei érdeklődéssel várják.

A model

— Kép. szöveg nélkül —

Meghült és köhög? Puhmann-tea

megszünteti a köhögési ingeret, nyálkaoldó és köhögéscsillapítóként hall! Minden gyógyszerárban kapható!
Eredeti csomagolás Lel 144.
Gyermekeknek is! — Lorakot: „Digitális” Ország, Abt. 848-a.

Ujra életbelép Aradon a gyalogjárók közlekedési rendelete

Az utóbbi időben történt közlekedési balesetek ügyében megindított vizsgálat azt igazolta, hogy a szerencsétlenségek nagy részét a fegyelmezetlenül közlekedő járókelők idézik elő. Erre való tekintettel a rendőrség közlekedési ügyosztálya ismét szigorú rendszabályokkal igyekszik a járókelőket arra készíteni, hogy tartsák be a múlt évben kiadott közlekedési rendszabályokat. Ezek értelmében a gyalogjárók csakis a járdákon közlekedhetnek és az átjárás csakis az utkeresztezéseknél eszközölhető. A főtéren és hosszabb utakon, ha nincs forgalom, egyenes irányban az uttest egyes szakaszain is átkelhetnek a járókelők az egyik gyalogjáróról a másikra. Szigorúan tilos csoportokba verődni. Négynél több járókelőnek nem szabad csoportosulni. Ugyancsak tilos a főutvonalak gyalogjáróin leállni, mert ezáltal akadályozzák a közlekedés lebonyolítását. A járókelőknek is lehetőleg a járda jobb oldalán kell közlekedni, lehetőleg ezáltal elkerülni az összecsapódásokat és közlekedési torlódásokat. A rendelet ellen vétőket szigorúan megbüntetik.

— **UJ HELYSÉGBE TETTÉK ÁT ARADON A VÁROSI KÉRVÉNYEZŐ HIVATALT.** Aradváros polgármesteri hivatala az érdekeltek tudomására hozza, hogy az írtató tehermentesítése érdekében a kérvényező hivatalt a városháza 58-as számú szobájába helyezték át. Így tehát mindazok akiknek a városvezetésre váró kérvényük van, ebben a szobában érdeklődjenek azok sorsáiránt.

Hinni kell a szerencsében

S a Goldschmidt Bank sorsjegyében!

— Elmaradnak a bőriparos mester- és segédvizsgák. Az aradi munkakamara értesíti az érdekelteket, hogy a bőriparosok részére hirdetett mester- és segédvizsgákat bizonytalan időre elhalasztották és így azok, akik a vizsgákra idézést kaptak, ne jelenjenek meg további intézkedésig.

— Halálozás. Id. Stiaszny Józsefné, szül. Kenderesi Terézia hétfőn déli 1 órakor életének 74-ik évében hosszas szenvedés után meghalt. Temetése szerdán délután 4 órakor megy végbe az „Eternitáta” (felsőtemető) halottasházából, az engesztelő gyászmisét pedig f. hó 11-én délelőtt 10 órakor tartják meg a Minorita szentegyházban. Az idős uriaszonyt kiterjedt rokonság gyászolja.

— F. TREBBIN ETA IPARMŰVÉSZNŐ ruhakötési, bördizítő és kézimunka tanfolyamára még ma lehet jelentkezni. Str. M. Stănescu 2. Tel. 24-14. Olcsó csoportos tanítás.

— Megfosztották diplomájától egy budapesti orvost a tiltott műtétjei miatt. Budapestről jelentik: A büntetőtörvényszék magzatelhajtás és gondatlanságból okozott emberölés címén dr. Reinitz Győző budapesti orvost két és fél évi börtönre ítélte és orvosi foglalkozásától örök időre eltiltotta.

— Halálig védte magát a lengyel tábornok családirtó tisztiszolgája. Varsóból jelentik: Czeglov községben a rendőrség rajtaütött egy házon, ahol Kozsicky tábornok családjának és személyzetének gyilkosa, Janovszky Brunó rejtőzött. A ház a gyilkos anyósának a tulajdona. A gyilkos 12 óran állt ellen a csendőrök ostromának és amikor elfogyott minden tőlténye, fölbeltte magát.

Betegh Béby

egyetlen művészi tellépése önálló estély keretében az Iparos Otthon nagytermében: Március 16-án.

3-3 évi börtönnel büntették egy pãncotai gazda merénylőit

Az aradi törvényszék Efrimescu—Tautu-tanácsa ma érdekes rablómerénylet ügyét tárgyalta. Mult év augusztusában történt, hogy Hönigesz István pãncotai cipésmester Siculan járt és ott egy kocsmában mások kihallgatására mesélte egy barátjának, hogy pénzt visz haza Pãncotára, s gyalogszerrel teszi meg az utat. Hönigesz esti 9 óra után vágott neki az utnak, de alig ért a község határába, amikor rárohant két parasztleány, leteperték a földre, agyba-főbe verték, miközben elvették tőle 1519 leinyi készpénzét. Az összevert ember a csendőrségre vánszorgott, ahol elmondta a rablótámadás történetét. A csendőrség erőteljes nyomozást indított és hamarosan megállapították, hogy a tettesek Capran Avram 20 éves és B. A. 17 éves parasztleányok, akik a kocsmában kihallgatták Hönigeszt, amikor az a nála lévő pénzről beszélt. A támadók a csendőrségen bevallották tettüket, amikor azonban a vizsgálóbíró elé kerültek mindketten tagadták, hogy közük volna a rablótámadáshoz. A két leányt két hónapon keresztül vizsgálati fogóságban tartották és ma a második folytatós tárgyalást tartották ügyükben.

A támadók mindketten ma is tagadták azt, hogy ők a tettesek és felvonult a faluból több mint tíz mentő tanu, akik sorra azt vallották, hogy a leányok este 9-től 12-ig egész éjszaka velük voltak a kocsmában. **Bianariu** ügyész fenntartotta a vádat és kérte a vádlottak példás megbüntetését. **Lepa Valer dr.** védő illetékességi kifogást emelt azzal az indoklással, hogy a tett elkövetése idején mind a két vádlott kiskorú volt. Az illetékesség, kifogás elvetése után kérte a vádlottak bizonyítékok hiányában való felmentését, vagy legrosszabb esetben lopás miatt enyhe megbüntetésüket. A törvényszék hosszas tanácskozás után büntösnek mondotta ki mind a két vádlottat rablótámadás büntetésével elkövetésében és három-három évi börtönnel, öt-öt ezer lei pénzbírsággal sújtotta őket, valamint tíz ezer lei kártérítés megfizetésére kötelezte az elítélteket.

— **ZÜRICH TÖZSDEZARLAT:** Páris 13.86 és fél, London 28.60 és hetnyolcad, Newyork 431.28, Milánó 22.69, Amszterdam 240.87 és fél, Berlin 174.17 és fél, Prága 15.13 és fél, Varsó 81.75.

— **Kettős öngyilkosság Budapesten.** Budapestről jelentik: Kedden délután fél 4 órakor a Vateria ucca 6. szám alatti „Rialto” szállodában kettős öngyilkosságot fedeztek fel. Az egyik szobában megmérgezte magát **Laufer Imre** nyiregyházi születésű 43 éves gyógyszerész és **Szomodri István** 27 esztendőös artista. A szobában tíz csomag **Sevenált** találtak. **Szomodri** meghalt, **Laufer** haldokolva szállították kórházba. Tettüknek oka ismeretlen.

— **Eckhardt Tibor és felesége Clujra érkeztek.** Budapestről jelentik: **Eckhardt Tibor** és felesége a napokban Clujra érkeztek, hogy résztvegyen unokaöccse, **Betegh Sándor** esküvőjén. **Eckhardt Tibor**ék 3 napig tartózkodnak Clujon. A magy. politikus első ízben jár Clujon és unokafivérének, **Betegh Sándor** földbirtokosnak **Béldy Kálmán** gróf földbirtokos leányával, **Máriával** való esküvőjére érkezett. Az esküvő Clujon kedden délután 12 órakor iénes külsőségek között ment végbe.

— **Aki Napoleont szónokolni tanította.** Talma, a halhatatlan francia színművész életéről rendkívül érdekes cikket közöl a „Délbáb” új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

— **Munkás-szerencsétlenség** Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A **Cosulescu-uton** több munkás egy építkezésnél az alapot ásta ki és több méter mélységben dolgozott. A földréteg az egyik oldalon beomlott és négy munkást magaalá temetett. Egy munkás meghalt, három súlyosan megsebesült.

— **Feloldották 3000 vagon tengeri kiviteli tihalmát.** Bucurestiből jelentik: Ma jelent meg a **Monitorul Oficialban** a földművelésügyi miniszterium által kidolgozott azon törvényrendelet, amely szerint 3000 vagon tengerire feloldják a kiviteli tihalmát. Ezen tengerimennyiséget némes valuta ellenében exportálják és kizárólag a gabonaértékesítő hivatal előzetes jóváhagyása mellett.

— **Féltáru utazási kedvezmény** Bucurestibe. Bucurestiből jelentik: A március 12. és április 12. között Bucurestiben lebonyolításra kerülő „Első Román Ipari Kiállítás” látogatói 50 százalékos vasuti kedvezményben részesülnek, amennyiben bármely belöldi állomásról péntek éjszaka 12 óráig elutaznak és hétfőn éjjel 12 óráig visszaérkeznek. Az elutazásnál egész jegy váltandó, amelyet a bucurestii állomáson és a kiállításon felülbélyegeznek és ezzel a jeggyel utazhatnak dímentesen vissza a kiállítás látogatói. Az utazás nem szakítható meg, de az utasok a vasuti osztályok közötti különbözet megfizetése mellett felsőbb osztályon utazhatnak vissza a fővárosból, mint amilyen osztályon Bucurestibe utaztak.

— **Nagybőjti tánc- és zenetiltalom.** Az aradi rendőrség illetékes osztálya közli, hogy a **Szent Szinódus** rendelete alapján a mai naptól kezdve román husvétig a nagybőjtre való tekintettel semmiféle táncmulatságot, bálát és táncos összejövetelt nem engedélyeznek. Március 11-én, a nagybőjt első péntekére való tekintettel a mozik és színházak nem tarthatnak előadást, a kávéházakban a zenét sem engedélyezik.

Borzalmasan megcsönkitott két prostituált egy bucurestii fényképész

Bucurestiből jelentik: Borzalmas dráma játszódott le a „Capitală” jelentése szerint a bucurestii „Liric” szállodában: két ucca-lány borzalmasan megcsönkitott egy fényképészt, akivel az elmúlt éjszaka együtt mulattak.

A különös dráma előzményei a központi rendőrségen bontakoztak ki. **Cristea Dumitru** Str. Română 180. sz. alatti bucurestii fényképész barátai társaságában mulatott. Hajnal felé ittas állapotban tántorgott az uccán, amidőn találkozott **Tudorita Dumitrescuval** és **Elena Vaduvával**, akik az alig támolygó részeg ember „segítségére siettek.” Az ittas állapotban levő **Cristea Dumitru**t elkísérték a „Liric” szállodába, ahol a két leány ki akarta fosztani. Azonban a fényképész mulatozás közben nem volt fősvény: a kocsmában szétszórta a pénzt s hajnal felé már egy árva leit sem találhattak a zsebében.

Cristea Dumitru, amidőn részegségét kiáludta, gyorsan felöltözött, hogy távozzék a kétes hiri szállodából. A két leány azonban utját állta, majd földreleperte a védekezni is alig tudó **Cristea Dumitru**t, akiről letépték a ruhát. A két leány először körömmel azután harapásokkal borzalmasan megcsönkitották a segítségért kiáltzó férfit. A szálloda személyzete és a lakók szabadították ki a két megvadult leánykezeiből a szerencsétlen férfit, akit azonnal a kórházba szállítottak. Az orvosok megállapítása szerint a borzalmasan megcsönkitott fényképészt valószínűleg már nem lehet megmenteni az életnek.

Oriási anyagi áldozatok árán stkerült végre biztosítani a

Walewska grófnő

szombati premierjét. — Soha nagyobb és őszintébb várakozás nem előzött meg filmet, mint **Garbo** és **Boyer** ardeali bemutatóját. — Bucurestiben (az első kópia) 4-ik hétre prolongálták (80 - 100) lejes helyárrakkal; Budapesten a 8-ik hétre.

A tragikus-végű Halász Dezső életrajzának folytatása a 3. oldalról

nevű leányát vette nőül, akivel a most bekövetkezett haláláig a legteljesebb harmóniában boldogságban élt együtt. Házasságából két gyermeke született, a 17 éves Imre, aki külföldön folytatja tanulmányait, valamint a 13 éves Ági, aki édesapjával résztvett a halálosvégű kiránduláson.

Halász Dezső visszavonultan élt, minden percét üzletének és családjának szentelte. Az aradi társaságnak mégis közkedvelt tagja volt, a Kereskedelmi Testület alelnöke és a tőzsdebíróóság tagja. Kitünő kereskedő, puritán magánélete mellett a hatalmas forgalmu vállalat élén józan irányító tudott lenni, kivíta magának üzletfelei elismerését; a kereskedői életben betöltött előkelő pozícióját általános népszerűség kísérte.

Váratlanul bekövetkezett tragikus halála mély gyászát jelenti Arad kereskedői életének. A fiatal üzletember érzékeny veszteséget jelent elsősorban a **Färber Lajos R.-T.** cégnek, de ezenkívül az aradi kereskedők összeségének is. Halálát feleségén, gyermekein kívül kiterjedt és előkelő rokonság gyászolja, valamint a barátok, tisztelők száza.

Fülöp Viktor lakásának telefonja kedden délután szakadatlanul csengetett. Százan és százan ismételték meg reménykedve a kérdést: talán mégsem igaz a szerencsétlenség...? A rokonság tagjai pedig válaszul röviden csak annyit mondhattak, hogy a szerencsétlenség hirtelen, igaz, Halász Dezső, aki tíz napos pihenésre, sportolásra utazott leánykájával, a véletlenek szerencsétlen összejátszásának eredményeképpen ma már halott.

Százmillió yen japán hitel az új kínai szövetségi bank részére

Tokio. (Rador.) A japán bankárok értekezletén elhatározták, hogy 100 millió yen hitelt nyújtanak az új kínai szövetségi banknak tartalékalapként. Az új bank csütörtökön kezd meg működését.

— **Az aradi „Patronaj”-egyesület közgyűlése.** A „Patronaj”-egylet értesíti tagjait, hogy az egyesület évi közgyűlését f. hó 18-ikán, pénteken délután 5 órakor a törvényszék 102. számú szobájában fogják megtartani. A tagok megjelenését kéri az Elnökség.

— **FELTÜNŐEN NÖVEKEDIK NEWYORKBAN A KÉJGYILKOSSÁGOK SZÁMA.** Newyorkból jelentik: Newyork város bírósága megállapította, hogy a kéjgyilkosságok száma az elmúlt évben hatalmasan megnövekedett. A mult évben 1891 kéjgyilkosság történt a város területén. 646-tal több, mint 1936-ban.

— **Az „Astra” nagy bálja Sávársinban.** Sávársini tudósítónk jelenti: Az „Astra” közművelődési egyesület helyi tagozata már hosszú évek óta végez körültekintő kulturális munkát, de ezidén fordult először a nagyközönséghez támogatásért, azon célból, hogy népkönyvtárát kiegészítse és lehetőleg gyarapítsa is. Ez a célja méltánylásra is talált Sávársin és környéke mindig áldozatra kész társadalmánál, kik szombaton, e hó 5-én rendezett bálon nemcsak nagy számban jelentek meg társadalmi, nemzetiség és felekezeti különbség nélkül, de anyagi sikerét is biztosították az estélynek felülfizetésekkel. A nagy vidámsággal, reggelig tartó táncmulatság lelke **Binchiciu Petru** lelkész, elnök és **Pacurariu Iosif** lelkész, alelnök voltak, kik mellett résztvettek a rendezés nehéz munkájában a vigalmi bizottság tagjai: **Craciunescu Gheorghe**, **Anghel Petru**, **Binchiciu Ionel** és az egyesület pénztárosa, **Puia Gheorghe**. (gé.—es.)

— **Aki 3000 méter magasban bicskával és villával operált.** **Francois Ody dr.** svájci sebész egy montblanci kiránduláson koponyatört barátját bicskával, villával gyertyafénynél operálta és ezzel életét mentette meg. A hősi és csodálatos esetről közöl érdeklésítő képes leírást **Tolnai Világlapja** új száma.

— **A gyakran visszatérő fejfájás, szédülés és szivdobogás** nagyon sok esetben megszűnik, ha naponta reggel éhgyomorral és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy fél pohányi természetes „**Ferena József**” keserűvizet iszunk. Kérdezze meg orvosát.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WILCOZ gyógyszerár, Piata Avram Jancu 12. (Tel. 15-20.)

JANKA gyógyszerár, Bulev. Reg. Ferdinand 25. (Tel. 11-00.)

Dr. DICK gyógyszerár, Str. Marasesti 1. (Tel. 17-48.)

Megjelent

az orvosok, gyógyszerészek, laboratóriumok nélkülözhetetlen kézikönyve, az

Anuarul Medical

Ann 200 lei

Kapható **Rudolf Mosse s. a.** aradi fiókjánál Arad, Bel. Reg. Maria 16. Tel. 11-32

SPORT KÖZLÖNY

AMEFA—Rapidl.

A Nemzeti bajnokság első csoportjának első helye dőlhet el vasárnap Aradon

— Clujon mérkőzik a Gloria —

Alig két fordulót bonyolítottak le a nemzeti bajnokságból és máris az első csoport derbijéhez értünk el, amelyen az AMEFA a Rapidot látja vendégül. Vasárnap megy végbe a két csapat grandiózus küzdelme és sportkörökben máris feszült érdeklődéssel tekintenek a nagy összecsapás elé. A Gloria Clujon vendégszerepel és az „U” elleni mérkőzése rendkívül keménynek ígérkezik. A divíziós program egyébként az alábbi:

I. csoport:

AMEFA—Rapid.
Chinezul—Victoria.
CAO—Jiul.
Olimpia—Phönix.
Dacia Unirea—Unirea Tricolor.

II. csoport:

Universitatea—Gloria.
Venus—Ripensia.
Sp. Studentesc—ACFR.
Dragos Voda—Crisana.

Aradon bonyolódik le tehát a „hét mérkőzés”, amelyen két jó formában levő csapat találkozik. Az AMEFA hatalmas ellenfélre talál a fővárosi vasutascsapatban, amely szintén aspirál a csoportbajnoki címre. Késhegyig mély kemény harc várható, amelynek győztesét nem lehet megjósolni. Összel a Rapid 3:1 arányban győzött.

A Gloria Clujon játszik és az „U” egyre jobban formába lendülő együttesével mérkőzik meg. Ha a Gloria megismétli vasárnapi játékát, egy biztosan kell győznie, de ha a Sp. Studentesc elleni játékot találná megismételni, egy könnyen baj lehet. Az őszi mérkőzésen a Gloria 5:0-ra nyert.

Timisoaran a Chinezul és a Victoria csapatok össze nyílt, érdekes mérkőzés keretében. A Chinezul meg akar maradni az első négy között és ehhez szüksége van a pontokra. A Victoria még az első helyre is pályázik és nem szeretne pontot veszíteni. Óriási küzdelem várható, a döntetlenhez közelálló eredménnyel. A Victoria nyert összesen 2:1-re.

Satumaren az Olimpia és a Phönix játékosainak egymás ellen. A Olimpiát a honi pálya támogatja, de a Phönix formában van és alighanem meg is szerzi mindkét bajnoki pontot. Összel is a bajnoki csapat győzött. Az eredmény 3:1 volt.

Bräilaban az Unirea Tricolor mérkőzik a honi csapat ellen és a papirforma szerint a fővárosi együttesnek fölényesen kellene győznie. A Dacia Unirea azonban otthonában veszedelmes ellenfél és könnyen meglepetést szerezhethet. Összel az U. Tricolor 3:1 arányban nyert.

A fővárosban játszik le a másik forduló főmérkőzését, amelyen a Venus és a Ripensia csapnak össze. A Venus gyengébb játéka után a Ripensia nem teljesen esélytelen, de a valószínűség mégis a Venus győzelmére mellett szól. Összel a Venus valószínűleg legázolta a Ripensia-t, 6:1 arányban.

Ugyancsak a fővárosban bonyolítják le a Sp. Studentesc—ACFR mérkőzést is, amely újabb jó alkalom a fejlődő diákcsoportnak a pontszerzésre. Az őszi mérkőzés 1:1 arányban döntetlenül végződött.

Oradean a Jiul játszik a CAO ellen és a két formába lendülő csapat közül az otthonában szereplő együttes az esélyesebb, bár a Jiul nem respektálja tulságosan az idegen környezetet. 3:3 arányban döntetlenül végződött az őszi mérkőzés.

Cernautiban a Crisana vendégszerepel és itt óriási harc várható. A Dragos Voda vasárnap pihent és most újult erővel dobja magát a pontharcba, amely számára létkérdés. Küzdelem után a Crisana nyerhet. Összel is 1:0-ra győzött.

Visszalépett az USA a C) ligás bajnokságtól

Az USA sportegyesület beadványt intézett a nyugati liga vezetőségéhez, amelyben bejelentette a C) ligabajnokságtól való visszalépését. Az USA visszalépése nagy meglepetést keltett és a bajnokságtól való visszalépés körülményeiről Gedeon József, az egyesület elnöke a következőket mondta:

— Az őszi bajnoki idény jelentős deficittel zárult részünkre és miután ősztől kezdődően amugy is megszüntetjük a C) ligát, nem láttuk értelmét, hogy az eddigi deficitet még növeljük is. Valamennyi játékosunkat átadási listára helyezzük és a befolyó esetleges összegekből fedezzük az őszi deficitet.

A magyar nemzeti bajnokság állása:

1. Hungária	18	14	3	1	68:22	31
2. Ferencváros	18	15	1	2	69:31	31
3. Újpest	18	14	2	2	67:21	30
4. Kispest	18	12	1	5	56:40	25
5. Elektromos	18	9	5	4	41:31	23
6. Phöbus	18	9	2	6	40:37	20
7. Budafok	18	7	2	9	30:36	16
8. Nemzeti	18	5	6	7	38:51	16
9. Szarketai	18	5	4	9	37:43	14
10. Szeged	18	6	2	10	31:39	14
11. Törökves	18	5	1	12	34:59	11
12. Bocskai	18	4	2	12	24:44	10
13. Budai 14	18	2	3	13	21:47	7
14. ETO	18	1	2	15	18:74	4

O A svájci Rominger silesikló világbajnok. A németországi Engelbergben tartották meg a silesikló világbajnokságot. Győzött Rominger svájci, 2. Allais francia, 3. Lentscher német, 4. Matt osztrák. Hölgyeknél: 1. Cristl Crantz német, 2. Von Arg svájci, 3. Eteuri svájci.

O A magyar gyorskorcsolyázók a finnországi hamonlinnui verseny második napján. 1500 m.: 1. Vasenius finn 2 p. 43.8 mp. 2. Berzins lett 2 p. 44.9 mp., 9. Hidvéghy magyar 2 p. 58.7 mp., 12. Ladányi 2 p. 59.4 mp. 3000 méter: 1. Berzins lett 5 p. 53.1 mp. 2. Vasenius finn 5 p. 55.3 mp., 8. Hidvéghy 6 p. 09.9 mp., Ladányi 6 p. 18 mp. Mindkét versenyben 19 induló volt. Összesítésben 1. Berzins lett, 2. Vasenius finn, 9. Ladányi, 10. Hidvéghy.

Pokolgépes bibliát küldött feleségének

Hihetetlenül fantasztikus módon akart megszabadulni élettársától egy amerikai gazda

Kosiceről jelentik: Szinte hihetetlen bűny tárgyaltását tartották meg. A vádlott Drotár amerikai gazda, aki Amerikában együtt dolgozott Lukács János nevű barátjával. Lukács viszonyt kezdett egy amerikai nővel és szeretett volna Csehszlovákiában élő feleségétől megszabadulni. Drotár tanácsára bibliába rejtett pokolgépet küldött feleségének.

A küldeményt azonban kevés bélyeggel látta el és a csomagot a washingtoni postahivatalban felbontották. A robbanás hatása borzalmas volt. Két postatisztviselő súlyosan megsérült. Az egyik karját tőből szakította le a robbanás ereje.

Lukács felett az amerikai bíróságok ítélnének, míg Drotár, aki időközben hazajött a kosicei törvényszék előtt mint felbújtó felelt tetteért. Kiderült, hogy Drotár volt az, aki Lukács csehszlovákiai feleségének levelet írt és közölte az asszonnyal, hogy Amerikából szép ajándékot fog kapni.

Az esküdtbíró: a felbújtót négy eszterdei fegyházra ítélte.

A színház hívei

* Mindenki Betegh Béby március 16-iki hangversenyéről beszél. Társaságokban, klubokban, kávéházakban, korzón, egyszóval mindenütt Betegh Béby országos hírű primadonna március 16-iki hangversenyéről beszélnek. Ez a lázas érdeklődés jele annak, hogy Arad közönsége a régi szeretettel és körülrajongással várja a színpadra visszatérő kitűnő művésznőt. Március 16-án mindenki ott lesz az Iparos Kulturházban, hogy résztvegyen azon az ünnepi hangulatu estélyen, amelynek középpontjában Arad kedvence: Betegh Béby áll. A műsoron román, magyar, angol, német és francia szonok szerepelnek. Gróf Éva növendékeinek szenzációs közreműködése teszi változatossá a műsort.

A színház heti műsora:

Szerdán este 9 órakor: „Asszonyok”. Híad-szor.

Csütörtökön délután 4 órakor ifjúsági előadás, egységes olcsó helyárral: „Cigányprimás” operett.

Este 9 órakor: „Rossz asszony”. életkép. Olcsó helyárral.

Szombaton délután 5 órakor: „Kis szökevény”, operett. Igen olcsó helyárral.

Este 9 órakor operettbemutató: „Macskazene”, operett. Itt először.

A budapesti sportvonalat indulása biztosítva van!

Csütörtök este 7 óráig vesznek még fel jelentkezőket!

Aradról indul márc. 15-én délelőtt, Budapestre vissza márc. 20-án este. Az utazás ára 1.320 lei, s a beiratkozáshoz csak egy fényképes igazolvány kell

Beiratkozás márc. 10-én, csütörtök este 7 óráig a

Wagons-Lits / Cook Menetjegyirodában

Arad, Minorita-palota. — Telefon 11-66 szám.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Kinevezték az aradi Kereskedelmi és Iparkamara új átmeneti bizottságát

Kedden délelőtt távirat érkezett az aradi Kereskedelmi és Iparkamarához, amellyel közölték, hogy *Argétoianu* ipar- és kereskedelemügyi miniszter kinevezte az aradi Kereskedelmi és Iparkamara új átmeneti bizottságát. A távirat szerint az intézmény új vezetősége a következőképpen alakult:

Kereskedelmi tagozat: Dr. *Nerva* Iercan a Victoria takarékpénztár vezérigazgatója, *Iesanu* Stefan a Banca Româneasca aradi fiókjának igazgatója, *Rafiroiu* Remus mérnök, *Domán* Sándor, a Transilvaniai és Banati Kereskedelmi Testületek Szövetségének elnöke, *Lapuşca* Teodor, az Arad és Vidéke Fűszerkereskedők Szindikátusa társelnöke.

Ipari tagozat: *Maţescu* Stefan villanygyári vezérigazgató, *Dimitrie Serbanescu* igazgató, *Marian* Ioan építész, *Popovici* Cons-

tantin, az Astra-gyár igazgatója és *Mohor* Ilie, az Aradi Vendéglősök Szindikátusa elnöke.

Amint a fenti névsorból kitűnik, a miniszter olyan férfiakat nevezett ki a Kamara átmeneti bizottságába, akik szakértelmüket és tudásukat már a múltban is bebizonyították. Öröndetes jelenség, hogy a miniszter figyelmet szentel a szabad gazdasági érdekképviseletnek is és helyet adott a bizottságban három ilyen érdekképviselet vezetőjének, amikor *Maţescu* Stefan, az UGIR aradi tagozatának elnökét, *Domán* Sándort, az Aradi Kereskedelmi Testület és a Transilvaniai és Banati Kereskedelmi Testületek Szövetségének elnökét, valamint *Mohor* Ilie, az Aradi Vendéglősök Szindikátusa elnökét kinevezte.

Arad- és Hunedoara-megye iparának fejlődéséről számol be az aradi iparfelügyelőség évi jelentése

— Emelkedett a munkáslétszám és emelkedett a termelés —

Trimbiţionii Traian iparfelügyelő, akinek körzetébe Arad és Hunedoara megye tartozik, elkészítette jelentését, amely részletesen rávilágít a két megye iparának elmúlt esztendő fejlődésére. A jelentésben foglalt számok a két megye iparának foglalkoztatottságára vonatkozó adatokat közlik a hadipar kivételével.

Kitűnik a jelentésből, hogy a két megye iparvállalatainál az elmúlt esztendőben 13.348 munkás nyert foglalkoztatást. A múlt év március végén 13.452, június végén 13.535, szeptember végén 14.949, míg december végén 15 ezer 113 volt a két megyében foglalkoztatott munkások száma. Amint ezek az adatok is mutatják, az elmúlt év folyamán mindkét megye ipara fejlődött és egy év leforgása alatt közel kétezerrel növekedett a munkában lévő munkások száma.

Élelmiszer-iparban foglalkoztatott munkások a múlt év elején: 1033, március végén 475, június végén 388, szeptember végén 475, december végén 676. A múlt év a cukortermelés szempontjából rossz esztendő volt, mert a cukorrépának gyenge cukortartalma volt. Ennek következtében az 1936. évvel szemben a cukortermelésben husz százalékos visszaesés tapasztalható. Ugyanekkor az összes többi élelmiszeri cikkekben növekedett a termelés. A cukor ára tudvalevőleg 3 lelel emelkedett, ami maga után vonta a cukorkaárak emelkedését is. A kerámiai iparban a múlt év elején 250, míg december végén 202 munkást foglalkoztattak. Az építkezési iparban a múlt év elején foglalkoztatott munkások száma 239, március végén: 358, június végén 478, szeptember végén 769, december végén 523. A munkások bérei emelkedtek, az árak szintén és a téglák, cserépmész termelése 10—15 százalékkal emelkedett. Így például 1936-ban a két megyében 8 millió 750 ezer, míg a múlt évben 9 millió 600 ezer téglát termeltek. A faiparban a munkások száma a múlt év elején 1070 volt, március végén 1022, június végén 835, szeptember végén 1063, december végén 1220. A butoripartermelésben az 1936. évi termeléssel szemben közel 35 százalékos visszaesés tapasztalható, ami súlyosan érinti Arad butoriparát. Visszaesés volt a fűrészfűrésztermelésben is, amely 38 ezer köbméterről 13 ezer köbméterre esett. Ez annak tudható be, hogy a terület egyik legnagyobb gyára leállt.

A vegyipar egyik legfontosabb eseménye a Baeder-gyár megszűnése. Ebben az iparágban a múlt év elején 430, március végén 932, június végén 422, szeptember végén 436 és december végén 388 munkást foglalkoztattak. A termelés általában nagyobb volt, mint 1936-ban és csupán a szappantermelés esett vissza a

Baeder-gyár megszűnése miatt. A textiliparban fejlődés tapasztalható. A múlt év elején ebben az iparágban 4461, március végén 4940, június végén 5432, december végén pedig 5445 volt a munkások száma.

A fémiparban a múlt év elején foglalkoztatott munkások száma 5825, március végén 5944, június végén 5984, szeptember végén 6393, december végén 6707. Az árak ebben az iparágban általában szintén emelkedő tendenciát mutatnak.

Szigoru rendelkezések a bőrárakkal foglalkozó gyárak és üzletek ellenőrzésére

A pénzügyminiszter rendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, amelyeket figyelmeztet arra, hogy számos bőrgyár nem tartja be a forgalmi adóról szóló törvény rendelkezéseit. A visszaélések megakadályozása érdekében a miniszterium elrendelte, hogy március hetedikétől kezdve minden bőrgyár, amelynek forgalmi adót kell fizetnie, külön könyvbe vezesse be a gyárba érkezett összes nyersbőr-mennyiségeket. Külön könyvben kell feltüntetni mindazokat a nyersbőröket, amelyeket gyártásra, illetve átdolgozásra kiadtak és ugyancsak külön könyvet kell vezetni a készárurol is. Minden készgyártmányt el kell látni a gyár pecsétjével és fel kell tüntetni rajta a napot, amikor az áru elkészült. Be kell vezetni a könyvbe a gyárat elhagyott árumennyiséget és a bőrökre rá kell vezetni a gyárból való távozás időpontját. Minden darab bőrt, amely a gyárat elhagyja, számlával kell ellátni. Abban az esetben, ha a szállítás alkalmával a számlát nem mutatják be, kihágás jegyzőkönyvet kell felvenni.

Mindazok a kereskedők és iparosok, akik bőrárut vásárolnak, kötelesek a vásárláskor kapott számlákat elkönyvelni és azokat a kibocsátástól számított öt évig megőrizni. Ugyancsak kötelesek ellenőrzés végett bemutatni könyveiket és számláikat.

A rendelet értelmében március 6-iki kelettel az összes bőrgyárak és mindazok, akik bőrárut vásárolnak átdolgozás vagy eladás végett, kötelesek pontos feltárt készletleírásokról. Március hetedikétől kezdve a bőrkereskedők már csak azzal a feltétellel vásárolhatnak bőrárut, ha azt a gyár számlája kíséri és az árun szerepel a gyár pecsétje.

— Bankközgyűlés. Az Aradi Általános Takarékpénztár szombaton, március 12-ikén délután fél hat órakor az intézet helyiségében (Bul. Regina Maria 13.) tartja ezévi rendes közgyűlését.

Draganu vezérfelügyelő az aradi erdőigazgatóság új vezetője

Az aradi erdőigazgatóság eddigi vezetője, *Piso* Ioan tudvalevőleg nyugalomba vonult. A földművelésügyi miniszterium rendelkezése alapján ezt a felelősségteljes tisztséget *M. Draganu* vezérfelügyelővel töltötték be. *Draganu* vezérfelügyelő, aki kitűnő és ismert szakember, már át is vette az aradi erdőigazgatóság vezetését.

— Az aradi Munkabírószék felkéri a munkabírószék mellett működő ülnököket, akik hivatalba lépésük alkalmával hűségüket tették, hogy a múlt hó 28-ikán kelt királyi rendelet értelmében esküjüket megújítsák végett f. hó 14-ikén délelőtt fél 10 órakor a munkabírószék vezető-bíró előtt az ülnökök listájáról való törlés veszélye mellett megjelenni sziveskedjenek.

Orvos-Kamara, aradmegyei tagozat

Felhívás

Miniszteri rendelet értelmében mindazok az orvosok, akik független orvosi gyakorlatot folytatnak a megye területén és alkalmazotti minőségben mindeddig nem tették le az esküt az új alkotmányra, — eskütétel végett az Orvos Kamaránál kell jelentkezzenek.

Ennek a rendelkezésnek megfelelően felhívjuk az érdekelteket orvosokat, hogy kamarai karnetjükkel, vagy más igazoló irással jelentkezzenek eskütétel végett március 9. és 13. között déli 1 óráig bezárolag a Kamara helyiségében, aradi központi kórházban.

Dr. IOAN MOLDOVAN,
elnök.

id. Stiaszny József férje, fiai és az összes rokonai, a maguk, valamint számos rokon ismerős nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a felejtethetlen jó hitves és anyja

id. Stiaszny Józsefné

szül. Kenderessi Terézia

f. évi március hó 7-én, d. u. 1 órakor, életének 74-ik s boldog házasságuk 17-ik évében, hosszas, szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai f. hó 9-én, délután 4 órakor fogtak az Eternitatea (felső-temető) halottas házából a román. kath. egyház szertartásai szerint az ugyanottani temetőbe örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért f. hó 11-én, délelőtt 10 órakor fog a helybeli főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Uranak bemutatatni.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1938. március hó 7-én.

Succesorii lui **Emeric Varga** „STA-MARGARETA” prima și cea mai mare întreprindere de înmormântări de gala, Arad, Str. Brătii, nr. 4 (Palatul Minorilor). Serviciul de noapte în curte.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, MÁRCIUS 9.

București. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, tőzsde, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.05: A Vasile Julea-zenekar szórakoztató zenéje. Ion Luncan énekszámával. 19.15: A zene története. Gh. Cucu szerzeményei a „Carmen” énekkar közreműködésével. 20: Filmzene gramofonlemezek. RR: 20.35: Könnyű zene gramofonlemezek. 21.30: Az „Andrei Saguna” énekhangversenyének közvetítése Braşovból. Vezényel: Mih. Rebcug. 20: Könnyű zene. A következő szerzők művei: Joh. Strauss, Lehár, Nevin, Metra. 22.30: Hírek. Sport. 22.45: Esti hangverseny gramofonlemezek. RB: 20.35: „Eugen Oneghin”, Csajkovszki operája. (Közvetítés a Román Operából). Felvonásokban: Költemények, majd hírek és sport. RR és RB: 23.45: Hírek a külföldre franciául és németül.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Vadászélmények a brazilai őserdőkből. (Felolvasás). 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: A Vakokat Gyámoló Országos Egyesület „Homerós” énekara. Közben kb. 13.30 Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Lakatos Flóris és cigányzenekara. 15.40: Hírek. 15.55: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árnyalóhírek, piaci árak, élelmiszerek. 17.15: A rádió diákfőlövéje. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: „Az ember tragédiája”. Madách Imre drámai költeménye 14 hangképben. Utána kb. 21: Suki Tóni és cigányzenekara. 21.45: A rádió külügyi negyedóraja. 22: Hírek. 22.25: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Közben kb. 23: Időjárásjelentés. 23.40: Hanglemezek. Közben kb. 24: Hírek francia és olasz nyelven. Éjjel 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 18—18.25: Hanglemezek. 19.30—19.55: Olasz nyelvoktatás. 20—21.10: A rádió szalonzenekara. 21.15—21.40: Mit köszönhet a magyar műveltség a bécsi egyetemnek?

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 10.

București. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, tőzsde, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Idegen aktualitások. 17: Gyermekóra. I. Hangjáték. Irtá: N. Papatanasiu. II. Gyermekjátékok. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.05: A rádió zenekarának hangversenye. Tánczene. Vezényel: Mihail Daia. 19: Könnyű- és folyóirat-szemle. 19.15: A hangverseny folytatása. RR. 19.50: Előadás a falusi iskoláról. 20.10: Balalaika zenekar. 20.40: Petre Munteanu olasz és spanyol dalokat énekel. 21: A szimfonikus hangverseny műsorának ismertetése. 21.15: A „Filharmonica” zenekar hangversenye. Ungár Imre zongorakíséretével. A szünetben (22—22.15): Hírek, sport. 22.15: A hangverseny folytatása. 23.10: Vidám zene. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven.

Aradra hozták Kovács Józsefet, a megyei prefektura kötvénysikkasztóját

A spanyol nemzeti-csapatoknál akart új életet kezdeni — Hogyan menekült el eddig az igazságszolgáltatás elől

Hároméves, hamis utlevele lett árulója a meglévedt egykori közlészivisezőnek

Tavaszkabátos, kopottasan öltözött, disznóbőröndös, nyurga, megtört arcú férfit kísérték kedden délelőtt Giurgiu Romulus rendőrigazgató elé. Kovács József a nevem, — mondotta, — bizonyára emlékszik még reám az igazgató ur . . .

— Maga az, aki a prefekturáról sikkasztott, majd hamis utlevéllel megszökött? — kérdezte a rendőrigazgató.

— Igen, én vagyok az, akinek elvette az Isten az eszét és olyan könnyelműen feláldoztam jövőmet, becsületemet, állásomat és családomat . . .

Látható megindulás vesz erőt a jobb napokat látott egykori tisztviselőnek, akinek arcbőrén meglátszik a több hónapos vizsgálati fogságban töltött börtön. A mulatóskedvű, nagylábon élő volt vármegyei tisztteljes, aki éjszakánként két kézzel szórta a pénzt egyes aradi lokálokban, ma már nem vágyik többre, minthogy ítélkezék felette a bíróság.

— Hosszabb időn keresztül sikkasztottam, — mondja Kovács József. — A rovincsolások idején kölcsönpénzekből fedeztem hiányaimat, nehogy rájöjjenek a sikkasztásra. Mindent elkövettem, hogy visszatudjam fizetni a jogtalanul eltulajdonított összeget, de költséges életmódom több pénzt emésztett fel, mint amennyit fizetsem biztosított. Végső kétséghelesen voltam, amikor 1936. júniusában kitört a spanyol polgárháború. Két választásom volt: a börtön, vagy a spanyol front. Az utóbbit választottam. A reám bízott üres utlevélkönyvecskékből egyet elloptam és azt Müller József névre kitöltöttem magamnak és az utlevelet három évi érvényességre állítottam ki. A szükséges aláírásokat pedig ráhamisítottam. A vizsgálat folyamán részletesen elmondom majd, hogy mennyi értékű beruházási kötvény pakettet vettem magamhoz. A pénzt igyekeztem külföldre menteni. Négy levelet küldtem

posterestant magamnak Danzigba. Mindegyik levélbe ezer-ezer frankot tettem, majd 220 ezer lei készpénzzel szeptemberben megszökötem. Chica Voda határállomáson keresztül Lengyelországon át menekültem. Gondoltam az öngyilkosságra is és levélileg ezt közöltem is Groza Ioan dr. akkori prefektussal. Az élet-ösztön azonban erősebb volt bennem, mint akaratom és ezért Danzigba utaztam, hogy átvegyem a négy, ezer-ezer frankot tartalmazó levelet. Ezek közül azonban mindössze csak egy levelet kaptam meg. A többire azt mondták, hogy nem érkezett meg. Feljelentést nem mertem tenni, mert féltem a leleplezéstől. Danzigból Spanyolországba készültem, ahol a nemzetiek oldalán akartam küzdeni a felkelők diadala érdekében. Ugy számítottam, hogyha elesek, akkor egyszer és mindenkorra megszabadulok a földi igazságszolgáltatás elől. Ha meg életben maradok és Franco csapatai győznek, akkor új életet kezdek. Számításom azonban keresztülhúzta a kiszámíthatatlan végzet. Tulzott előrelátásom és ovatosságom juttatott rendőrkézre. A román követségben, ahol le kellett jelentkeznem, felülm, hogy utlevelem három évre szól, holott Románia csakis egy éves utleveleket bocsát ki. Ezért azonnal érintkezésbe léptem az aradi rendőrséggel, és közöltem személyi adataimat. Iancu Traian akkori rendőrkésztor nyomban tudatta, hogy tartóztassanak le, mert sikkasztó vagyok. Így kerültem örökébe, ahol végig kellett várnom a kiadatásom érdekében indított diplomáciai eljárást. Több hónapos fogságom ideje alatt minden pénzemem feléltam és semmi sem maradt meg a sikkasztás utján szerzett pénzből. — fejezte be nyilatkozatát Kovács József. — aki a rendőr kíséretében csakhamar megindult a rendőrségi fogda felé.

Kovács Józsefet szerdán reggel kísérik át az ügyészségre, ahol részletesen kihallgatják bűnös üzeméről.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Bretagne és népe. (Felolvasás). 11.45: Az első necicuse-költő: Madame Deshoulières (1638—1694). (Felolvasás). 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Szent-Györgyi Pál dr. hegedül, zongorán kíséri Polgár Tihor. 13.45: Hírek. 14: Hanglemezek. Közben 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 15.40: Hírek. 15.55: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árnyalóhírek, piaci árak, élelmiszerek. 17.15: Vizvári Mariska előadása. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: A rádió szalonzenekara. 18.50: Kinos pillanatok. Máriaass Imre csevegé-

se. 19.20: Cigányzene. 20.20: Az Operaház előadásának közvetítése. „Bánk bán” (I. felv.) Az első felvonás után kb. 21.35: Hírek. 22: A Beethoven-zongoraszonátaét ismertetése. 22.15: Dolmányi Ernő XII. Beethoven-zongoraszonáta-estje. 23: Időjárásjelentés. 23.05: Katonazene. 0.15: Jazz-zenekar játszik.

Budapest II. 18.55—19.20: A rádió szalonzenekara. 19.25—19.55: Angol nyelvoktatás. 20—20.20: Cigányzene. 20.30—20.55: Palásthy Marcell elbeszélései. 21: Hanglemezek. Kb. 21.35: „Bánk Bán”. (II. és III. felvonás). A II. felvonás után kb. 22.15: Hírek. Az előadás után kb. 23.10: Időjárásjelentés.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további szó 10 szóig csupán 2 lei. szö 2 lei

LEVELEZÉS

Vizkedélyű, temperamentumos asszony, aki szórakozó pártást keres negyvenes univerzális intellektuel személyben. Választ „Boldog husvét” jellegre a fiókiadóba.

Ürleány, vagy uriaszony szerényen támogató barátja lenne lakásai rendelkező urjember. Jelige: „Szókék előnyben”. 1280

Aki az életben sokat csalódott, akinek az ünnep is szürke köznap, de aki vágyik mégis egy átlagon felüli partnerről, az írjon „Seherczade” jellegre a fiókiadóba.

ALKALMAZÁS

Főmólnári állást keres, mielőbbi belépésre, fizetési igények megjelölésével. Ferenczy György, főmólnár, Gijula Vársand, jud. Arad. 1185

Mindenes főzőnő magános urinőhöz vidékre kerestetik. Rác József, Bul. Carol 37., II. 15. 1279

LAKÁS

KÉTSZOBÁS magánházat keresek, lehetőleg közel a belvároshoz. Címeket ármegjelöléssel a kiadóba kérek.

Háromszobás, fűrdőszobás és kétszobás lakás kiadó. Irodának is. Bul. Reg. Ferdinand 31. 1287

Különbejáratu butorozott fűrdőszobás szobát keresek március 15-re. Cím: Căpt. Raut. Reg. Roşiori. 1285

3 szobás lakás, az egyik szoba különbejárattal, április 1-re kiadó. Str. Cosbuc 22. 1281

VETEL-ELADÁS

Keleti perzsaszőnyegek nagy választékban kaphatók Adler bizományi üzletben. Str. Bratianu 2—4.

„Opel”-bicikli, maidnem új, sürgősen eladó. Comisio biz. üzlet, Dacia-kávéház mellett. 1290

Szabóvarrógép „Central Bobin”, mely gyermekokcsi és „Super”-rádió eladó. Str. Soarelui 1. 1291

Friss libazsir eladó. Str. Episc. Ciorgazii 7.

KÜLÖNFÉLTÉK

Egy keresztthuros Bösendorfer-zongora eladó. Érdeklődni „Model” gyermekruházlet a minorita tempom mellett. 1280

Beraktározási raktárban. Str. Moise Niccară 9-11. lakásberendezések beraktározhatók. Eladó könyvberendezés, üveg fal, 2 villanycsillár, barok ebédlő és plus-divány. 1292

Halálosít

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ocska butorokat, ruhaneműket, ágyneműt, matracot, szőnyegeket, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket, festményeket, hangszereket, makulatúrapipt, ócskavasat, padlászholmit. — Vásárolók lakásban es padlason heverő bármilyenféle felesleges holmit, lim-lomot stb. Vidékre is megyek. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába, vagy lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra házhoz jövök. Ujdu-uca 5 Steiner Sándor.